

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

ECB STATISTIKA

2006 BALANDIS

BCE ECB EZB EKT EKP

APŽVALGA

LT

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

ECB STATISTIKA APŽVALGA

2006 BALANDIS

2006 m. visuose
ECB leidiniuose
bus naudojamas ant
5 € banknoto
pavaizduotas
motyvas

© Europos centrinis bankas, 2006 m.

Adresas

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurtas prie Maino
Vokietija

Pašto adresas

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurtas prie Maino
Vokietija

Telefonas

+49 69 1344 0

Internetas

<http://www.ecb.int>

Faksas

+49 69 1344 6000

Teleksas

411 144 ecb d

Visos teisės saugomos.

*Leidžiama perspausdinti švietimo ir
nekomerciniais tikslais, jei nurodomas
šaltinis.*

ISSN 1725-5708 (online)

TURINYS

1	SANTRAUKA	5	1 PRIEDAS	
2	PINIGŲ FINANSINIŲ INSTITUCIJŲ (PFI) STATISTIKA	10	Euro zonos suvestinių statistinių duomenų skelbimo periodiškumas ir pateikimo laikas	34
3	KITA FINANSINIŲ TARPININKŲ STATISTIKA	17	2 PRIEDAS	
4	PALŪKANŲ NORMŲ (IŠSKYRUS PFI PALŪKANŲ NORMAS) STATISTIKA	18	Duomenų prieinamumas	35
5	VERTYBINIŲ POPIERIŲ STATISTIKA (ĮSKAITANT AKCIJAS)	18	3 PRIEDAS	
6	MOKĖJIMŲ BALANSO IR TARPTAUTINIŲ INVESTICIJŲ BALANSO STATISTIKA	20	Atrinktos nuorodos	37
7	EUROSISTEMOS TARPTAUTINĖS ATSARGOS	24		
8	TARPTAUTINĮ EURO VAIDMENĮ APIBŪDINANTI STATISTIKA	25		
9	EFEKTYVIEJI EURO KEITIMO KURSAI	25		
10	VALDŽIOS SEKTORIAUS FINANSŲ STATISTIKA	26		
11	EURO ZONOS INSTITUCINIŲ SEKTORIŲ SĄSKAITOS	27		
12	MOKĖJIMO IR VERTYBINIŲ POPIERIŲ ATSISKAITYMO SISTEMŲ STATISTIKA	29		
13	EURO ZONOS PLĖTROS STATISTINIAI ASPEKTAI	30		
14	KEITIMASIS STATISTINE INFORMACIJA	30		
15	SKELBIMO IR TIKSLINIMO POLITIKA	31		
16	ECB TEISINĖS PRIEMONĖS STATISTIKOS SRITYJE	31		

SANTRUMPOS

BVP	bendrasis vidaus produktas
CVPDB	Centrinė vertybinių popierių duomenų bazė
ECB	Europos centrinis bankas
ECBS	Europos centrinių bankų sistema
ECU	Europos valiutos vienetas
EKK	efektyvusis keitimo kursas
EPI	Europos pinigų institutas
EPS	ekonominė ir pinigų sąjunga
ES	Europos Sąjunga
ESS 95	Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistema 1995
GESMES	standartizuotas statistinis pranešimas
KFT	kiti (ne pinigų) finansiniai tarpininkai
KIS	kolektyvinio investavimo subjektas
NCB	nacionalinis centrinis bankas
NSS 93	Nacionalinių sąskaitų sistema 1993
OL	(Europos Sąjungos) oficialusis leidinys
P1, P2, P3	pinigų junginiai, kuriuos apibrėžė ir naudoja ECB
PFI	pinigų finansinės institucijos
PRF	pinigų rinkos fondas
PSFS	pinigų sąjungos finansinės sąskaitos
SDMX	keitimasis statistiniais duomenimis ir metaduomenimis
SST	specialioji skolinimosi teisė
TAB	Tarptautinių atsiskaitymų bankas
TVF	Tarptautinis valiutos fondas

Pastaba:

Šiame tekste yra daug nuorodų į ECB ir Bendrijos teises priemones ir kitus dokumentus. ECB teisinių priemonių sąrašas pateiktas 16 skyriuje, o kitų tekste minimų svarbių dokumentų sąrašas pateiktas 3 priede. Šio dokumento elektroninėje versijoje (paskelbtoje internete adresu www.ecb.int/publications) yra nuorodos į minėtus dokumentus.

1 SANTRAUKA

1.1 ECB STATISTIKOS NAUDOJIMAS, TURINYS IR PAGRINDINIAI BRUOŽAI

1. Pagrindinis Eurosistemos¹ tikslas – palaikyti kainų stabilumą euro zonoje. Nepažeisdama kainų stabilumo, ji privalo remti euro zonos bendrosios ekonominės politikos kryptis. Siekdamas šio tikslo, Europos centrinis bankas (ECB) įgyvendina pinigų politiką euro zonoje ir gali vykdyti operacijas užsienio valiuta. Jis taip pat privalo prisidėti prie finansų sistemos stabilumo. Šioms užduotims atlikti reikia labai daug statistinės informacijos, kurią teikia Europos centrinių bankų sistema (ECBS) ar Eurosistema, arba Europos Komisija (daugiausia Eurostat), bendradarbiaudama su nacionaliniais statistikos institutais². Šiame dokumente daugiausia dėmesio skiriama statistikai, kurios reikia šioms užduotims įgyvendinti. ECBS taip pat renka jos veiklai reikalingus statistinius duomenis, ypač apie mokėjimų ir atsiskaitymo sistemas. Ši statistika apžvelgiama glausčiau. Plačiausiai aptariami euro zonos suvestiniai duomenys. Šiame dokumente neaptariamas nei šalių indėlis į suvestinius duomenis, nei centrinių bankų nacionalinėms reikmėms renkama statistinė informacija.

2. Apskritai, atsakomybe už statistiką dalijasi ECB ir Komisija, kaip aprašyta toliau. ECB yra atsakingas už pinigų, bankų ir finansų rinkų statistiką Europos mastu. ECB dalijasi atsakomybe su Komisija mokėjimų balanso, tarptautinių investicijų balanso, finansinių sąskaitų ir institucinių sektorių nefinansinių sąskaitų srityse. Komisija yra atsakinga už kitas statistikos sritis, kurių duomenis ECB naudoja, todėl jomis labai domisi. Tai – kainų ir išlaidų, nacionalinių sąskaitų statistika ir daugelis kitų ekonominės statistikos sričių. Šios atsakomybės sritys ir bendradarbiavimo nuostatos yra apibrėžtos Susitarimo memorandume. Dėl šiuo metu galiojančios versijos buvo susitarta 2003 m. kovo mėn.

3. Šio dokumento, kuriuo atnaujinamas 2000 m. gegužės mėn. ECB paskelbtas dokumentas

„ECBS surinkta ir parengta statistinė informacija“, paskirtis – būti vieninteliu ir prieinamu informacijos apie ECB statistiką šaltiniu. Jame aprašoma statistinių duomenų teikimo praktika 2005 m. pabaigoje, nurodant kuriems duomenims taikomos ECB teisinių priemonių nuostatos. Šiame dokumente taip pat aprašoma, kaip toliau būtų galima tobulinti ECB statistiką tose srityse, kuriose ji dar yra neišsami arba nepilnavertė. ECB reikalavimai bendrajai ekonominei statistikai, už kurią Bendrijos mastu atsakinga Europos Komisija, aptarti atskirame ECB leidinyje „Bendrosios ekonominės statistikos reikalavimų apžvalga“ (2004 m. gruodžio mėn.). Vis dėlto ECB savo iniciatyva atlieka tam tikrą statistinį darbą šioje srityje. Pagrindiniai pavyzdžiai yra Europos Komisijos mėnesinio suderinto vartotojų kainų indekso, naudojamo infliacijai euro zonoje stebėti, sezoniškumo koregavimas ir euro zonos būsto kainų pusmetinių suvestinių duomenų rengimas, remiantis nesuderintais duomenimis. Dėl sezoniškumo pakoreguotos suderintos vartotojų kainos ir būsto kainos šiame dokumente neaptiriamos.

4. Europos Sąjungos sutartis nustatė užduotis Europos pinigų institutui (EPI) – parengti statistikos sritį ekonominės ir pinigų sąjungos (EPS) trečiajam etapui ir, konkrečiau, skatinti būtiną statistikos suderinamumą. 1996 m. liepos mėn. EPI paskelbė pranešimą dėl reikalavimų statistikai, taikytinų EPS pradžioje. EPS trečiajame etape, kuris prasidėjo 1999 m. sausio mėn., ECB, padedamas Europos Sąjungos (ES) nacionalinių centrinių bankų (NCB), privalo rinkti statistinius duomenis, kurie padėtų įgyvendinti ECBS užduotis, ir prisidėti prie jų tolesnio derinimo, jei reikia. Pagal Statutą³ reikalaujama, kad ECB nustatytų, kokios statistinės informacijos reikia

1 Eurosistemą sudaro ECB ir Europos Sąjungos valstybių narių, kurios įsivedė eurą, centriniai bankai. ECBS sudaro ECB ir visų ES valstybių narių centriniai bankai.

2 Eurostat – tai Europos Bendrijų statistikos biuras. Eurostat ir Europos Sąjungos valstybių narių nacionaliniai statistikos institutai sudaro Europos statistikos sistemą.

3 Europos centrinių bankų sistemos ir Europos centrinio banko statusas yra 1992 m. vasario mėn. Maastrichte pasirašytos Europos Sąjungos sutarties protokolais.

ECBS jos užduotims įgyvendinti, ir kad tą statistiką rinktu, kiek tai įmanoma, nacionaliniai centriniai bankai. Bendrai tariant, nacionaliniai centriniai bankai (o tam tikrais atvejais – kitos kompetentingos nacionalinės institucijos) renka duomenis iš atskaitingų institucijų ir kitų nacionalinių šaltinių, parengia savo dalį ir perduoda šią informaciją ECB, rengiančiam euro zonos suvestinius duomenis. ECB ir nacionaliniai centriniai bankai kartu rengia statistikos metodiką.

5. Nacionaliniai centriniai bankai taip pat prisideda rengiant statistikos srities ECB teisės aktus, vadovaujantis Statuto 34 straipsniu ir 14 straipsnio 3 dalimi ir ES Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2533/98 dėl ECB statistikos. Srityse, kuriose ECB reikmės yra pakankamai gerai tenkinamos, reikalavimai formaliai apibrėžiami teisės dokumente, kurį tvirtina ECB valdančioji taryba. Šių dokumentų sąrašas pateiktas 16 skyriuje. Laikui bėgant jų taikymas plėtėsi ir dabar apima daugiau Bendrijos teisės aktuose įvardintų sričių, kurių statistinius duomenis reikia teikti ECB. Daug papildomos informacijos ir statistinių duomenų iš sričių, kur ECB statistikos reikmės dar nėra visiškai tenkinamos, ECB teikia nacionaliniai centriniai bankai (ir kitos kompetentingos nacionalinės institucijos), veikdami savo įgaliojimų ribose.

6. Neskaitant bendradarbiavimo su Bendrijos institucijomis, pagal Statutą reikalaujama, kad ECB statistikos klausimais bendradarbiautų ir su tarptautinėmis organizacijomis. ECB statistika kiek įmanoma atitinka Europos ir tarptautinius standartus (šiuo dokumente paminėti keli neišvengiami nukrypimai nuo šių standartų). Tai daroma siekiant, kad statistika būtų kuo naudingesnė, o atskaitomybės našta – kuo mažesnė. Šiuo tikslu ECB įdiegė naudos ir sąnaudų įvertinimo tvarką, pagal kurią aiškinami, grindžiami ir tikrinami siūlymai atlikti reikšmingus statistikos pakeitimus, kiek įmanoma tiksliau nustatomos išlaidos jiems ir, jei būtina, siūlymai patikslinami arba atmetami.

7. Pinigų politikos srityje Eurosistema pirmiausia atsakinga už euro zoną. Tam, kad statistika būtų naudinga, iš jos turi būti gaunami suvestiniai euro zonos duomenys. Tai iškelia suderinamumo klausimą (duomenys turi būti pakankamai vienuodžiai, kad juos būtų galima agreguoti) ir dėl jo atsiranda poreikis, ypač pinigų ir bankų, mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso statistikos (taip pat finansinių sąskaitų, kurioms naudojama ir pastarųjų informacija) srityse, turėti pakankamai informacijos, kuri leistų parengti euro zonos suvestinius duomenis. Ypač svarbu atskirti sandorius ir likučius euro zonoje nuo sandorių ir likučių ne euro zonoje konsolidacijai euro zonos mastu atlikti.

8. Neskaitant euro zonos duomenų, euro zonos suvestiniams duomenims parengti naudojami nacionaliniai duomenys taip pat gali būti svarbi informacija analizuojant pokyčius, įskaitant pinigų politikos perdavimo mechanizmą ir rinkos integracijos lygį. Be to, Statuto 5 straipsnis dėl statistinės informacijos rinkimo yra taikomas visoms ES valstybėms narėms, o pagal Statutą už statistiką yra atsakinga ECB bendroji taryba, į kurią įeina ir euro zonai nepriklausančių ES valstybių narių centrinių bankų valdytojai. ES Tarybos reglamente dėl ECB statistikos pripažįstama, kad nors ECB priimtos teisinės priemonės nėra privalomos euro zonai nepriklausančioms valstybėms narėms, visos ES valstybės narės turi prisidėti prie Statuto 5 straipsnyje nustatytų reikalavimų vykdymo. Todėl euro zonai nepriklausančios valstybės narės teikia ECB daug statistinės informacijos, kuri naudojama jų ekonomikos padėčiai stebėti ir įvertinti, ar konkreti šalis yra pasirengusi įsivesti eurą.

9. Skelbimo periodiškumas ir pateikimas laiku (ir, be abejo, kiti kokybės aspektai) yra neatskiriama reikalavimų dalis. Kad ECB galėtų laiku skelbti euro zonos suvestinius pinigų ir bankų, finansų rinkų ir mokėjimų balanso statistikos rodiklius, jis turi gauti mėnesio duomenis per tris – septynias savaites, pasibaigus ataskaitiniam mėnesiui. Išsamesnių ketvirčio duomenų pateikimui nustatytas

ilgesnis laikotarpis – iki trijų mėnesių. Ketvirčio euro zonos sąskaitų duomenys parengiami neišvengiamai vėliau, nes jie yra priklausomi nuo kitų ketvirčio duomenų šaltinių. Vis dėlto ateities tikslas – gauti šiuos duomenis per tris mėnesius, pasibaigus ataskaitiniam ketvirčiui.

10. Statistinė informacija ekonominei analizei yra naudingiausia, jei palyginamų duomenų yra pakankamai. Daugelyje euro zonos statistikos sričių įverčiai buvo atlikti laikotarpiams prieš nustatytą statistinių duomenų laiko eilučių pradžią. Kai kuriais atvejais įverčiai siekia 1980 m. ar dar anksčiau, nors tokie duomenys nėra visiškai palyginami su dabartiniais duomenimis.

1.2 PINIGŲ, FINANSINIŲ INSTITUCIJŲ IR RINKŲ STATISTIKA

11. Eurosistemos pinigų politikos strategijoje svarbus vaidmuo skirtas pinigams. Tai rodo plačiojo pinigų junginio P3 augimo kontrolinio dydžio skelbimas. Pinigai iš esmės susideda iš pinigų finansinių institucijų (PFI), kurios sudaro pinigų statistikos atskaitingą visumą, likvidžių išpareigojimų. Institucijos priskyrimo PFI sektoriui kriterijus, trumpai tariant, yra tas, kad atitinkama institucija priima indėlius (ne iš PFI) arba leidžia finansines priemones, kurios yra indėliams artimi pakaitalai, o taip pat teikia paskolas ir (arba) investuoja į vertybinius popierius. Nacionaliniai centriniai bankai (kurie kartu su ECB taip pat priklauso PFI sektoriui) teikia šį apibrėžimą atitinkančių finansinių institucijų sąrašus. Šis apibrėžimas yra platesnis negu Bendrijos teisės aktuose pateiktas „kredito įstaigų“ apibrėžimas, nes apima pinigų rinkos fondus (PRF).

12. Vienalyčio pinigus kuriančio sektoriaus apibrėžimas yra pirmas žingsnis pinigų statistikos plėtros link. Antras žingsnis – nustatyti, kokius straipsnius įtraukti į šio sektoriaus konsoliduotą balansą („konsoliduotą“ reiškia, kad sandoriai ir likučiai sektoriuje yra tarpusavyje įskaitomi). Konsoliduotame

PFI balanse pateikiama didžioji duomenų, naudojamų rengiant mėnesio pinigų junginius ir priešinius, dalis.

13. Pagal sutartą PFI apibrėžimą, konsoliduotas PFI balansas yra duomenų apie pinigus šaltinis, iš esmės atitinkantis nacionalinio bankų sektoriaus balansą, kuriuo paprastai grindžiama nacionalinė pinigų statistika. Centrinės valdžios ir nerezidentų sektoriai yra „neutralūs pinigų atžvilgiu“, o tai reiškia, kad jų turimos pinigų priemonės nėra įtrauktos į pinigų kiekį. Šie sektoriai turi būti apibrėžti, o jų turimos pinigų priemonės, laikomos euro zonos PFI, neturi būti įtrauktos į euro zonos pinigų junginius. Valdžios, rezidencijos ir subsektorių, sudarančių pinigus turintį sektorių, apibrėžimai taikomi vienodai visoje euro zonoje, vadovaujantis 1995 m. Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistema (ESS 95), įdiegta Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2223/96. Tam tikra išsamesnė informacija prieinama tik kas ketvirtį.

14. Taip pat svarbi mėnesio informacija apie pinigų ir kredito priemonių palūkanų normas. Palūkanų normų duomenys reikalingi pinigų politikos poveikio perdavimui stebėti, finansų rinkų struktūrai geriau suprasti ir įvairių euro zonos ekonomikos sektorių finansinėms sąlygoms įvertinti. Kredito įstaigos ir tam tikri kiti subjektai (kartu sudarantys didžiausią PFI sektoriaus dalį) teikia duomenis apie palūkanų normas, kurias moka ir taiko eurais išreikštiems naujiems sandoriams su namų ūkiais ir nefinansinėmis korporacijomis euro zonoje ir tokių sandorių likučiams. Informacija apie palūkanų normas atitinka PFI balanso kategorijas.

15. Duomenys teikiami ir apie kitas su pinigų statistika susijusias sritis. „Kitų“ (ne pinigų) finansinių tarpininkų (KFT) išleisti vertybiniai popieriai⁴ ir suteiktos paskolos nusprendusiems skolintis yra alternatyva bankų finansavimui, o

4 Vertybiniai popieriai sudaro didžiausią finansinių priemonių kategoriją euro zonoje ir yra svarbūs beveik visoms ECB statistikos sritims. ECB neseniai sukūrė duomenų bazę, kurioje kaupiama išsami informacija apie vertybinius popierius ir yra numatytos įvairios galimybės, kaip ją pritaikyti statistikos, analizės ir veiklos reikmėms (plačiau žr. 79 pastraipą).

investicinių fondų išleistos akcijos (vienetai) skolintojams yra tam tikrų pretenzijų bankams pakaitalas. Investiciniai fondai, kai kurie kiti KFT ir draudimo korporacijos bei pensijų fondai yra stambūs ir aktyvūs finansų rinkų dalyviai. Kainos ir pajamingumas finansų rinkose gali daryti plintantį poveikį ekonomikos plėtrai ir gali parodyti rinkos lūkesčius, susijusius su infliacija ir ūkio aktyvumu. ECB renka labai daug informacijos apie finansų rinkas (pvz., vertybinių popierių išleidimą bei kainas ir pajamingumą finansų rinkose). Svarbiausios finansų institucijos, nepriklausančios PFI sektoriui, yra draudimo korporacijos ir pensijų fondai, apie kuriuos ECB renka informaciją, vadovaudamasis Gairėmis ECB/2002/7, iš dalies pakeistomis Gairėmis ECB/2005/13, taip pat investiciniai fondai (išskyrus PRF), dėl kurių ECB ketina netrukus priimti reglamentą.

1.3 MOKĖJIMŲ BALANSO IR SUSIJUSI IŠORĖS STATISTIKA

16. Pinigų politikos tikslams siekti mokėjimų balanso ir susijusios išorės statistikos srityje yra reikalavimas rengti mėnesio mokėjimų balanso statistiką, parodant pagrindinius straipsnius, darančius įtaką pinigų raidai ir valiutų rinkoms. Šią statistiką papildo išsamesni ketvirčio duomenys. Nuosekli metodinė sistema leidžia tarpusavyje susieti euro zonos pinigų ir mokėjimų balanso statistiką. Taip pat reikalaujama mėnesio statistikos duomenų apie Eurosistemos tarptautinių atsargų ir užsienio valiutų likvidumą bei ketvirčio ir išsamesnės metinės tarptautinių investicijų balansų statistikos, kuri parodo euro zonos finansinius reikalavimus ir išsipareigojimus kitoms šalims. Kita susijusi statistika apima šešių mėnesių laikotarpio investicijų portfelio likučius ir srautus, paskirstytus pagal valiutas. Šie duomenys naudojami euro, kaip investicijų valiutos, tarptautiniam vaidmeniui įvertinti. Keli centriniai bankai dar teikia statistiką apie euro naudojimą vykdant išorės sandorius.

17. Euro zonos suvestiniai duomenys atskirai rodo kreditą ir debetą, turtą ir išsipareigojimus. Dėl šios priežasties euro zoną sudarančios šalys turi paskirstyti tarptautinius sandorius ir likučius į sandorius ir likučius euro zonoje ir į sandorius bei likučius su kitomis šalimis. Ketvirčio mokėjimų balanso ir metų tarptautinių investicijų balanso statistiniai duomenys apie euro zonos išorės sandorius ir likučius yra sugrupuoti pagal šalis arba šalių grupes.

18. Nors šie reikalavimai kiek įmanoma atitinka Tarptautinio valiutos fondo (TVF) Mokėjimų balanso vadove (penktasis leidimas) apibrėžtus standartus, ECB taip pat priėmė tam tikrus Europos reikmes atitinkančius pasiūlymus dėl jų suderinimo ir priemonės dėl euro zonos mokėjimų balanso statistikos ir pinigų statistikos bei ekonominių ir finansinių sąskaitų integravimo. Mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso statistika taip pat padeda vertinti tarptautinį euro vaidmenį ir yra susijusi su mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymų sistemų veikimu. ECB domisi šiomis sritimis ir deda pastangas šių duomenų nuoseklumui gerinti.

19. ECB ir Eurostat glaudžiai bendradarbiauja mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso srityse. ECB rengia euro zonos suvestinius duomenis, o Eurostat rengia visos Europos Sąjungos statistiką. Kalbant apie metodinę sistemą, ECB daugiausia dėmesio skiria finansinei sąskaitai ir su ja susijusioms pajamoms, o Eurostat – likusioms einamosios ir kapitalo sąskaitų dalims. Tiesioginių investicijų duomenys yra svarbūs tiek ECB, tiek Eurostat.

20. ECB taip pat rengia nominaliųjų ir realiųjų efektyviųjų euro kursų indeksus, taikydamas įvairius defliatorius.

1.4 VALDŽIOS SEKTORIAUS FINANSŲ STATISTIKA

21. Valdžios sektoriaus finansų duomenys ECB svarbūs dėl įvairių priežasčių. ECB, kaip

ir Komisija, periodiškai rengia pranešimus apie konvergenciją, kuriuose vertinamas euro zonos nepriklausančių valstybių narių pasirengimas įsivesti eurą, o šiuo tikslu bendrasis šalies deficitas ir skola yra svarbūs kriterijai. ECB taip pat atidžiai stebi pokyčius pagal Perviršinio deficito tvarką. Šiam darbui reikalingi metų duomenys, renkami pagal Gaires ECB/2005/5 (su pakeitimais) tokia forma, kad būtų galima analizuoti bendrąjį šalies deficitą ir skolą (kaip jie apibrėžti Perviršinio deficito tvarkos bei Stabilumo ir augimo pakto tikslais), nustatyti ryšį tarp deficito ir skolos pasikeitimo, suderinti šiuos duomenis su šiek tiek kitokiu pagrindu pagal ESS 95 renkamais duomenimis, ir kurie padėtų ECB rengti euro zonos ir ES suvestinius duomenis, tinkamai traktuojant įmokas į Europos Bendrijos biudžetą ir išmokas iš jo. Be to, valdžios veikla taip pat daro nemažą įtaką ekonomikos raidai. Atsižvelgdamas į tai, ECB taip pat stebi valdžios sandorių ketvirčio duomenis. Šie duomenys renkami vadovaujantis Bendrijos teisės aktais.

1.5 EURO ZONOS INSTITUCINIŲ SEKTORIŲ SĄSKAITOS

22. Ketvirtinės pinigų sąjungos finansinės sąskaitos (PSFS) rengiamos integruotai, kaip nustatyta ESS 95. Naudodamasis atitinkama euro zonos statistika ir nacionalinėmis finansinėmis sąskaitomis, ECB rengia visos euro zonos ketvirtinės finansinės sąskaitas, kurios papildo pinigų analizę ir politikos tyrimą. Finansinės sąskaitos dar tebekuriamos. Pabaigtos, jos turėtų sudaryti nuoseklią sistemą, kurioje bus fiksuojami institucinių sektorių finansiniai ryšiai ir parodomi ketvirčio skolinimo ir skolinimosi likučiai. Remiantis šiais duomenimis, bus galima atlikti išsamią finansinių investicijų ir finansavimo analizę. Kadangi PSFS pagrįstos tarptautiniais statistinės apskaitos standartais, ketvirčio PSFS taip pat yra labai efektyvi priemonė nuoseklumui visose statistikos srityse kartu paėmus ir kiekvienoje atskirai pasiekti. Nuo 2007 m. pavasario PSFS ir ketvirtinės nefinansinės sąskaitos, kurias kartu rengia ECB

ir Komisija, bus integruotos, taip pateikiant visapusišką informaciją apie euro zonos institucinių sektorių sandorius ir finansines pozicijas. Ketvirčio euro zonos sąskaitos apjungs įvairius euro zonos statistikos elementus. Šių sąskaitų parengimas šiuo metu yra pagrindinis ECB prioritetas statistikos srityje.

1.6 APSIKEITIMAS STATISTINE INFORMACIJA

23. Geros apsiikeitimo duomenimis sistemos yra svarbi savalaikiškumo ir kokybės sąlyga. ECBS duomenų perdavimo sistema veikia sklandžiai ir didžiąja dalimi automatiškai. Ji lengvai pritaikoma naujiems statistiniams reikalavimams. Be to, joje efektyviai ir nuosekliai talpinami nauji duomenys.

24. ECBS sistema veikia naudojant specialius telekomunikacinius tinklus ir standartizuotą statistinių pranešimų formatą (angl. GESMES/TS (SDMX-EDI) – bendras statistinis pranešimas laiko eilutėms), kuris taip pat plačiai naudojamas kaip apsiikeitimo statistiniais duomenimis ir metaduomenimis (t. y. informacija apie duomenis) su Europos Komisija ir tarptautinėmis organizacijomis standartas. GESMES/TS (SDMX-EDI) ir SDMX-ML (kuris dar labiau pritaikytas naudoti internetą ir kitas šiuolaikines technologijas) yra tuo pačiu duomenų modeliu pagrįsti pranešimai. Abu yra tvarkomi pagal statistinių duomenų ir metaduomenų apsiikeitimo programą (angl. SDMX), kurią sukūrė Europos ir tarptautinės organizacijos, įskaitant ECB, siekdamos laikytis bendrų standartų ir perimti geriausią praktiką statistinių duomenų apsiikeitimo ir dalinimosi srityje.

25. ECB jau seniai skelbia euro zonos duomenis savo interneto svetainėje. Neseniai buvo sudarytos sąlygos skelbti daugiau duomenų, įtraukiant nacionalinius duomenis ir susijusią statistiką. Dėl to informacijos naudotojams nebereikia šių duomenų ieškoti nacionalinių centrinių bankų interneto svetainėse. Tie patys duomenys ir aprašomoji medžiaga yra vienu metu skelbiami

nacionalinėmis kalbomis nacionalinių centrinių bankų interneto svetainėse.

2 PINIGŲ FINANSINIŲ INSTITUCIJŲ (PFI) STATISTIKA

2.1 ĮVADAS

26. PFI sektorių apimančią euro zonos statistikos sistemą sudaro du pagrindiniai elementai: PFI sąrašas, apibrėžtas statistikos tikslais, ir šių PFI kas mėnesį ir ketvirtį teikiamos statistinės informacijos reikalavimai. Reglamentai nustato, kokius duomenis PFI privalo teikti nacionaliniams centriniams bankams. Gairės (ECB/2003/2, su pakeitimais) nustato tolesnio nacionalinių centrinių bankų PFI duomenų perdavimo ECB turinį, formatą, duomenų pateikimo grafiką ir kitus reikalavimus, taip pat duomenis, kuriuos privalo teikti Eurosystema apie savo veiklą ir kitą susijusią informaciją, kurios reikalauja ECB, tačiau ji nenurodyta reglamentuose.

27. Mėnesio konsoliduotas euro zonos pinigų kuriančio sektoriaus balansas yra svarbiausias statistinis reikalavimas. Reglamentas ECB/2001/13 (su pakeitimais) dėl PFI sektoriaus konsoliduoto balanso yra šių duomenų gavimo teisinis pagrindas. Jame nustatyta, kokia dar papildoma informacija apie sandorius turi būti teikiama pinigų augimo tempams apskaičiuoti. Taigi PFI balanse pateikiamos pagrindinės sudedamosios dalys, naudojamos rengiant euro zonos pinigų junginius ir priešinius. PFI balansai taip pat sudaro statistinį pagrindą privalomosioms atsargoms, kurias privalo turėti kredito įstaigos, skaičiuoti.

28. Kitas reglamentas (ECB/2001/18, su pakeitimais) yra skirtas palūkanų normoms, kurias moka ir taiko kredito įstaigos ir tam tikri kiti subjektai eurais išreikštiems sandoriams su namų ūkiais ir nefinansinėmis korporacijomis euro zonoje.

2.2 KAS YRA PINIGŲ FINANSINĖS INSTITUCIJOS?

29. Laikydamasis toliau aprašytų klasifikavimo principų, ECB, padedamas nacionalinių centrinių bankų, tvarko PFI sąrašą, naudojamą statistikos reikmėms. Gairės ECB/2003/2 (su pakeitimais) padeda užtikrinti, kad statistinis PFI sąrašas būtų laiku atnaujinamas, tikslus, kiek įmanoma vienerūšis ir pakankamai pastovus. Jame taip pat turi būti atsižvelgiama į finansines naujoves, kurios gali daryti poveikį finansinėms priemonėms, ir dėl to finansinės korporacijos gali pakeisti savo veiklos pobūdį. Statistinis PFI sąrašas ir sandorio šalių sąrašas, sudaromas pinigų politikos tikslais, iš dalies sutampa, ir dėl to PFI sąrašas yra svarbus tiek veiklos, tiek statistikos tikslais.

30. Reglamentas ECB/2001/13 2 straipsnio 1 dalyje PFI apibrėžiamos taip: „[Neskaitant centrinių bankų] PFI apima kredito įstaigas rezidentes, apibrėžtas Bendrijos teisėje, ir visas kitas finansines įstaigas rezidentes, kurios verčiasi priimdamos indėlius ir (arba) indėliams artimus pakaitus iš subjektų, kurie nėra PFI, ir savo sąskaita (bent jau ekonomine prasme) teikdamos kreditus ir (arba) investuodamos į vertybinius popierius“. PFI sektorius, neskaitant centrinių bankų, apima dar dvi dideles finansinių tarpininkų rezidentų grupes: tai – kredito įstaigos, Bendrijos teisės aktuose (bankų koordinavimo direktyvose) apibrėžtos kaip „subjektas, kuris verčiasi indėlių ir kitų grąžintinių lėšų priėmimu iš visuomenės (įskaitant įplaukas iš banko obligacijų pardavimo visuomenei) ir paskolų teikimu savo sąskaita“, ir kitos finansinės institucijos rezidentės, kurios atitinka PFI apibrėžimą, leisdamos finansines priemones, kurios yra indėliams artimi pakaitalai.

31. Ar finansinės priemonės yra laikomos indėliams artimais pakaitalais, priklauso nuo jų likvidumo, kuris apima tokias ypatybes, kaip galimybė jas perleisti, konvertuoti į valiutą ar pervedamuosius indėlius, jų vertės tikrumas ir, kartais, apyvartumas. Gali būti svarbus ir priemonės išleidimo terminas. Šie principai

yra nustatyti Reglamento ECB/2001/13 I priede.

32. Nėra įprastos atvirų kolektyvinio investavimo subjektų (KIS) akcijų rinkos. Tačiau investuotojai gali sužinoti šių akcijų kotiruotes ir kainą kiekvieną dieną ir pagal ją atsiimti lėšas. Tam tikri KIS, t. y. PRF, yra įtraukti į PFI sektorių, nes jų akcijos (vienetai) laikomi, vertinant pagal likvidumą, indėliams artimais pakaitalais. PRF daugiausia investuoja į trumpo likutinio termino bankų indėlius arba skolos priemones ir gali siekti gražos, prilygstančios pinigų rinkos priemonių palūkanų normoms. Šie PRF apibūdinantys kriterijai yra nustatyti Reglamento ECB/2001/13 I priede.

33. ESS 95 finansinius tarpininkus, priskiriamus PFI, skirsto į du subsektorius, t. y. centrinius bankus (ESS 95, S.121 sektorius) ir kitus PFI (S.122). 2005 m. pabaigoje PFI sektorių euro zonoje sudarė ECB ir dvylika nacionalinių centrinių bankų, 6248 kredito įstaigos, 1 645 PRF ir keturios kitos institucijos. Ne visos PFI sektoriaus institucijos privalo tenkinti visus statistinius reikalavimus. Jeigu teikiami mėnesio duomenys sudaro bent 95% viso nacionalinio PFI balanso, nacionaliniai centriniai bankai gali atleisti mažas PFI nuo pareigos teikti reguliarias ataskaitas. Vis dėlto visos kredito įstaigos privalo kas ketvirtį teikti tam tikrą informaciją privalomųjų atsargų tikslais, o visos PFI privalo kasmet teikti informaciją patikrinti, ar surinkta 95% balanso informacijos, ir bendroms sumoms skaičiuoti. Nacionaliniai centriniai bankai, jei nori, gali rinkti PFI palūkanų normų duomenis, sudarydami imtį pagal Reglamente ECB/2001/18 nustatytą tvarką.

2.3 KAS MĖNESĮ TEIKIAMAS KONSOLIDUOTAS BALANSAS

34. Konsoliduotame balanse pateikiami pakankamai išsamūs PFI veiklos mėnesio duomenys, iš kurių ECB gauna išsamią informaciją apie pinigų raidą euro zonoje. Balansas yra konsoliduotas taip, kad tarpusavyje įskaitomos visos PFI pozicijos.

Pagal šiuos duomenis ECB parengta pinigų statistika trumpai apžvelgiama 2.5 dalyje. Kredito įstaigų pateikti mėnesio duomenys taip pat naudojami atskirai skaičiuoti kiekvienos iš jų atsargų bazę.

35. Pinigų kiekį sudaro apyvartoje esantys banknotai ir monetos, kiti PFI piniginiai įsipareigojimai (indėliai ir kitos finansinės priemonės – indėliams artimi pakaitalai) ir centrinės valdžios institucijų, pavyzdžiui, pašto ir išdo, piniginiai įsipareigojimai (ECB reikalavimai šiems agentūroms išdėstyti Gairių ECB/2003/2 VII priede). Pinigų priešiniai apima kitus PFI balanso straipsnius, išdėstytus analizei naudinga tvarka. ECB rengia šių suvestinių rodiklių likučių (atsargų) ir sandorių euro zonoje statistiką.

36. ECB reikalauja, kad statistiniai duomenys būtų sugrupuoti pagal priemones, trukmę, valiutą ir sandorio šalis. Kadangi turtui ir įsipareigojimams taikomi skirtingi atskaitomybės reikalavimai, dvi PFI balanso pusės toliau analizuojamos atskirai.

2.3.1 FINANSINIŲ PRIEMONIŲ IR TRUKMĖS KATEGORIJOS

a) Įsipareigojimai

37. Kas mėnesį renkami šie pagal priemones sugrupuoti duomenys: pinigai apyvartoje; indėlių įsipareigojimai, įskaitant likučius iš anksto apmokėtose kortelėse; atpirkimo sandoriai; PRF akcijos (vienetai); išleisti skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pinigų rinkos vertybinius popierius; kapitalas ir atsargos; likę įsipareigojimai. Gairės ECB/2003/2 nustato reikalavimą nacionaliniams centriniams bankams kas šešis mėnesius teikti ECB mėnesio duomenis apie elektroninių pinigų įsipareigojimus – iš esmės, visi elektroninių pinigų emitentai euro zonoje yra kredito įstaigos. Indėlių įsipareigojimai toliau skirstomi į vienadienius indėlius, sutarto termino indėlius ir išpėjamojo laikotarpio indėlius. Likę įsipareigojimai apima sukauptas įsipareigojimų palūkanas (tai neatitinka ESS 95, kurios rekomenduoja sukauptas palūkanas įtraukti į atitinkamos priemonės kategoriją).

38. Pradinio (o ne likutinio) termino galutinės datos gali būti naudojamos vietoj duomenų grupavimo pagal finansines priemones, jeigu neįmanoma visiškai palyginti finansinių priemonių skirtingose rinkose. Mėnesio statistikoje terminų (ar išpėjimo laikotarpių) galutinės datos yra vieni ir dveji metai po išleidimo sutarto termino indėliams ir trys mėnesiai bei (savanorišku statistikos teikimo pagrindu) dveji metai išpėjamojo laikotarpio indėliams. Nepervedamieji neterminuotieji indėliai (neterminuotieji taupomieji indėliai) įtraukti į „iki trijų mėnesių“ termino grupę. Atpirkimo sandoriai (kurių terminas dažniausia yra labai trumpas – kaip bendrai susitarta – mažiau negu trys mėnesiai) negrupuojami pagal trukmę. PFI išleisti skolos vertybiniai popieriai (įskaitant pinigų rinkos vertybinius popierius) grupuojami į iki vieno metų, nuo vieno iki dvejų metų ir nuo dvejų metų terminus. PRF išleistos akcijos (vienetai) negrupuojami pagal trukmę, nes jų atveju tai neaktualu.

b) Turtas

39. PFI turtas kas mėnesį skirstomas į tokias grupes: gryniesiems pinigais; paskolos; vertybiniai popieriai, išskyrus akcijas, įskaitant pinigų rinkos vertybinius popierius; PRF akcijos (vienetai); akcijos ir kita nuosavybė; ilgalaikis nefinansinis turtas ir kitas turtas, įskaitant už turtą sukauptas palūkanas. Paskolų (iki vieno metų, nuo vieno iki penkerių metų, nuo penkerių metų) ir PFI turimų skolos vertybinių popierių (iki vieno metų, nuo vieno iki dvejų metų, nuo dvejų metų) grupavimas privalomas pagal pradinį terminą.

2.3.2 VALIUTOS

40. Balansų straipsnių sumos, išreikštos eurais ir kitomis valiutomis, turi būti pateiktos atskirai. Ketvirčio informacija pagal pagrindines valiutas naudojama valiutos santykio svyravimų poveikiui pašalinti iš duomenų apie srautus (apie tai žr. toliau).

2.3.3 SANDORIO ŠALYS

41. Sandorio šalys euro zonoje yra nustatomos pagal PFI (jei jos yra PFI) sąrašą arba vadovaujantis ECB konsultacijomis (suderintomis su ESS 95). Abiem atvejais mėnesio PFI balanse išskiriamos toje pačioje kaip atskaitinga PFI valstybėje narėje reziduojančios sandorio šalys ir kitur euro zonoje reziduojančios sandorio šalys. PFI (ESS 95, S.121 ir S.122), centrinės valdžios (S.1311) ir euro zonos nerezidentų turimos pinigų priemonės neįtraukiamos į ECB pinigų junginius ir turi būti nustatytos, siekiant atskirti pinigų turinčių sektorių turimas sumas. Kadangi atskiri pinigų turintys sektoriai yra svarbūs analizei, PFI kas mėnesį teikia sugrupuotus indėlių išsipareigojimų duomenis, nurodant valdžios (kitos negu centrinę valdžią) (S.1312, S.1313 ir S.1314), nefinansinių korporacijų (S.11), KFT (S.123, įskaitant finansinius pagalbininkus – S.124), draudimo korporacijų bei pensijų fondų (S.125) ir namų ūkių (S.14, įskaitant namų ūkius aptarnaujančias ne pelno institucijas (S.15)) indėlių išsipareigojimus. PFI skolinimo duomenys kas mėnesį skirstomi į skolinimą valdžiai ir skolinimą kitiems, prieš tai išvardintiems, sektoriams, skolinimą namų ūkiams dar grupuojant į vartojimo paskolas, paskolas būstui įsigyti ir kitą skolinimą. Toks mėnesio statistikos reikalavimas išsamiai grupuoti sandorio šalis pagal sektorius, o prireikus – susieti su duomenimis, sugrupuotais pagal terminus ir valiutas, nustatytas Reglamente ECB/2001/13. Sutarto nuo dvejų metų termino indėlių, išpėjamojo nuo dvejų metų laikotarpio indėlių ir atpirkimo sandorių kategorijose privalomųjų atsargų sistemos tikslais dar išskiriami išsipareigojimai kredito įstaigoms, kitoms PFI sandorio šalims ir centrinei valdžiai.

2.3.4 KRYŽMINIO RYŠIO TARP FINANSINIŲ PRIEMONIŲ IR TRUKMĖS BEI VALIUTŲ IR SANDORIO ŠALIŲ NUSTATYMAS

42. Euro zonos pinigų statistikai rengti ir kredito įstaigų atsargų bazei skaičiuoti reikia kas mėnesį pateikti tam tikrą informaciją apie priemonių, trukmės, valiutų ir sandorio šalių

kryžminius ryšius. Išsamiausias informacijos reikalaujama apie sandorio šalis, kurios priklauso pinigų turinčiam sektoriui. Likučių grupavimas kitų PFI atžvilgiu pateikiamas, tik jei reikia apjungti PFI tarpusavio balansus arba apskaičiuoti atsargų bazes. Atsargų bazės skaičiavimo tikslais taip pat reikalaujama sutarto nuo dvejų metų termino indėlius, įspėjamojo nuo dvejų metų laikotarpio indėlius ir atpirkimo sandorius sugrupuoti pagal euro zonos nerezidentų likučius. Nerezidentų indėlių grupavimo pagal trukmę (iki vienu metų ir nuo vienu metų) reikia mokėjimų balanso tikslais.

2.3.5 IŠVESTINIŲ FINANSINIŲ PRIEMONIŲ SANDORIAI

43. Išvestinė finansinė priemonė yra su kita finansine priemone, indeksu ar preke susieta finansinė priemonė, kuria naudojantis finansų rinkose galima prekiauti tam tikromis rizikomis (pavyzdžiui, kad pasikeis palūkanų normos, valiutų kursai, kainos ar kredito kokybė). ESS 95 nustatytas reikalavimas registruoti išvestinių finansinių priemonių likučius, jei jos turi rinkos vertę arba rinkoje gali būti tarpusavyje užskaitytos, t. y. jei sandorio šalis gali sudaryti atvirkštinį sandorį, turintį priešingą poveikį. Išvestinės priemonės einamoji rinkos kaina parodo vienos sandorio šalies pretenzijos kitai šaliai dydį. Būtent ši vertė įrašoma PFI balanso statistikoje, jei PFI yra viena iš sandorio šalių. Nėra svarbu, ar sandorio galiojimo metu pasikeičia pretenziją turinti sandorio šalis ar ne, arba ar rinkos vertė yra nulinė ar ne, kaip būna apskaitavimo sandorio sudarymo metu ir jei kintamoji marža nuolat koreguojama. Dėl šios priežasties išvestinės priemonės yra įrašomos PFI balanse bendrąja verte pagal rinkos vertę, nebent pagal nacionalinės apskaitos taisyklių reikalavimus tai būtų laikoma nebalansiniais straipsniais. Šios priemonės įrašomos į straipsnį „likęs turtas“, jei jų vertė yra teigiama atskaitingos PFI balanse, arba į straipsnį „likę įsipareigojimai“, jei jų vertė neigiama, nepateikiant daugiau jokių išsamesnių duomenų. Jei šios priemonės rodo likučius euro zonos nerezidentų atžvilgiu, jos įrašomos mokėjimų balanse ir tarptautinių investicijų balanse (žr. 6 skyrių).

44. Statistikos tikslais išvestinė priemonė laikoma finansine priemone, atskirta nuo pagrindinės finansinės priemonės, dėl kurios susitarta. Todėl išvestinių priemonių likučiai PFI balanse neparodo nei pagrindinės finansinės priemonės, nei nominaliosios sumos, už kurią sutarta ją įsigyti/parduoti. ECB gauna šią informaciją daugiausia iš reguliarių TAB atliekamų su išvestinėmis priemonėmis susijusios veiklos visame pasaulyje tyrimų.

2.3.6 SRAUTŲ (ARBA SANDORIŲ) STATISTIKOS RENGIMAS

45. PFI parodo indėlių įsipareigojimus ir turtą kaip paskolas nominalia verte (šis reikalavimas aiškiai apibrėžtas Reglamente ECB/2004/21, iš dalies keičiančiame Reglamentą ECB/2001/13, tačiau jo nereikia taikyti įsigytoms paskoloms arba paskoloms, kurioms PFI turi atidėjinių). Nominalia verte pateikti straipsniai, jei jie išreikšti eurai, nepakis dėl perkainojimo. Kitu atveju, balanse parodytų likučių pokyčiai parodys pokyčių dėl perkainojimo bei perklasifikavimo ir sandorių poveikį. ECB siekia atskirti mėnesio sandorius (srautus), nustatydamas ir išskaičiuodamas perkainojimo ir perklasifikavimo poveikį. Jis taip pat skaičiuoja PFI balanso straipsnių augimo tempą, pinigų junginius ir tam tikrus priešinius pagal sandorius. Kaip tai daroma, smulkiai aprašyta techninėse pastabose ECB mėnesinio biuletenio euro zonos statistikos dalyje. Pakoregavimai atitinka visame pasaulyje naudojamos Nacionalinių sąskaitų sistemos 1993 (NSS 93) ir ESS 95 „kitus [t. y. išskyrus sandorius] turto ir įsipareigojimų pokyčius“, o pakoreguoti srautai, pagal kuriuos skaičiuojami augimo tempai, atitinka NSS 93 ir ESS 95 „sandorius“. Reglamente ECB/2001/13 įdiegta naujovė – atskaitingų agentų prievolė teikti tam tikrus duomenis apie pokyčius dėl perkainojimo, kad būtų galima tiksliau apskaičiuoti srautus. Anksčiau ECB naudodavo nacionalinių centrinių bankų teikiamus įverčius. Taigi, neskaitant informacijos apie likusį turtą ir įsipareigojimus, konsoliduotame balanse dar teikiama mėnesio informacija apie pokyčius dėl perkainojimo ir kitus pakoregavimus, pavyzdžiui, paskolų nurašymus.

Gairių ECB/2003/2 XII priede nacionaliniams centriniams bankams nustatytas reikalavimas teikti visą turimą informaciją apie paskolų pavertimą vertybiniais popieriais ir paskolų perdavimą trečiosioms šalims kitais PFI taikomais būdais.

2.3.7 SAVALAIKIŠKUMAS

46. ECB iš nacionalinių centrinių bankų gauna suvestinius mėnesio balansus su kiekvienos euro zonos priklausiančios valstybės narės PFI pozicijomis iki 15-tos darbo dienos pabaigos, pasibaigus ataskaitiniam mėnesiui. Nacionaliniai centriniai bankai nustato, kada atskaitingos institucijos turi teikti duomenis, kad spėtų juos laiku pateikti ECB. Euro zonos suvestiniai rodikliai, įskaitant mėnesinius pinigų junginius, apskaičiuotus pagal PFI balansų duomenis, pirmiausia skelbiami laidinio ryšio priemonėmis 19-tą darbo dieną, pasibaigus ataskaitiniam mėnesiui.

2.4 KAS KETVIRTĮ TEIKIAMĖ BALANSO STATISTINIAI DUOMENYS

47. Kai kurie duomenys nėra svarbūs rengiant euro zonos pinigų junginius, bet reikalingi tolesnei pinigų pokyčių analizei atlikti ar kitoms statistinėms reikmėms, pavyzdžiui, finansinėms sąskaitoms rengti. Šiuos poreikius tenkina ketvirčio balanso statistika.

48. Ketvirčiais grupuojami tik pagrindiniai agreguoto balanso straipsniai. Jei duomenys, surinkti aukštesniame agregavimo lygyje, rodo, kad agreguojant panaudoti duomenys tikriausiai yra nereikšmingi, ECB gali numatyti tam tikrą lankstumą, kokių dar išsamesnių ketvirčio duomenų reikia.

2.4.1 SKOLINIMO EURO ZONOJE SUSKIRSTYMAS PAGAL TRUKMĘ IR SEKTORIUS

49. Tam, kad būtų galima užtikrinti PFI bendro kreditavimo (paskolų ir vertybinių popierių) trukmės struktūrą kas ketvirtį, paskolos valdžiai, išskyrus centrinę valdžią, pagal pradinį terminą grupuojamos į iki vienu metų, nuo vienu iki penkerių metų ir nuo penkerių metų trukmės

grupes, o PFI turimi šio sektoriaus išleisti vertybiniai popieriai pagal pradinį terminą grupuojami į iki vienu metų ir nuo vienu metų trukmės grupes. Abu šie straipsniai yra kryžmiškai susieti su valdžios sektoriaus, išskyrus centrinę valdžią, subsektoriais. PFI turimi finansinių tarpininkų (ne PFI) ir nefinansinių korporacijų išleisti skolos vertybiniai popieriai yra grupuojami pagal subsektorius ir pradinį terminą (iki vienu metų ir nuo vienu metų). PFI turimų akcijų ir kitos nuosavybės emitentai yra kas ketvirtį grupuojami pagal šiuos subsektorius: nefinansinės korporacijos (S.11), KFT (S.123, įskaitant finansinius pagalbininkus – S.124) bei draudimo korporacijos ir pensijų fondai (S.125). PFI taip pat rengia ketvirčio ataskaitas apie centrinei valdžiai suteiktas paskolas ir išgytus centrinės valdžios išleistus vertybinius popierius, kuriose duomenys negrupuojami (mėnesio statistikoje PFI kreditai centrinei valdžiai neatskiriami nuo kreditų valdžios sektoriui).

2.4.2 ĮSIPAREIGIJIMŲ EURO ZONOJE GRUPAVIMAS PAGAL SEKTORIUS KAS KETVIRTĮ

50. Indėlių įsipareigojimai valdžiai, išskyrus centrinę valdžią, yra grupuojami pagal subsektorius (t. y. krašto valdžia (S.1312), vietos valdžia (S.1313) ir socialinės apsaugos fondai (S.1314)).

2.4.3 LIKUČIŲ ES VALSTYBIŲ NARIŲ REZIDENTŲ ATŽVILGIU GRUPAVIMAS PAGAL ŠALIS

51. PFI kas ketvirtį teikia indėlių įsipareigojimų, paskolų ir turimų vertybinių popierių (vertybinių popierių, išskyrus akcijas, PRF akcijų (vienetų) bei akcijų ir kitos nuosavybės) grupavimą pagal sandorio šalies valstybę (valstybę, kurioje emitentas reziduoja, turimų vertybinių popierių atveju). Indėliai, paskolos ir turimi skolos vertybiniai popieriai dar skirstomi pagal tai, ar sandorio šalis yra PFI, ar ne. Reglamentas ECB/2003/10 iš dalies keičia Reglamentą ECB/2001/13, praplėsdamas pastarojo taikymo sritį – dabar jis apima ir dešimt naujųjų ES valstybių narių, jei euro zonos PFI su jomis vykdo reikšmingus sandorius.

2.4.4 GRUPAVIMAS PAGAL VALIUTAS

52. Reikalaujama tam tikro PFI pozicijų grupavimo pagal valiutas srautų statistikai pakoreguoti dėl valiutos kurso pokyčių. Pagrindiniai balanso straipsniai grupuojami kas ketvirtį pagal nedalyvaujančių ES valstybių narių valiutas ir pagrindines tarptautines valiutas (JAV dolerį, Japonijos jeną ir Šveicarijos franką). Reglamentas ECB/2003/10 iš dalies keičia Reglamentą ECB/2001/13 dešimties naujų ES valstybių narių valiutomis apimti, jei euro zonos PFI jomis atlieka reikšmingus sandorius. Naujausia ketvirčio informacija apie valiutų dalis naudojama rengiant mėnesio statistiką iki pasirodant kitiems ketvirčio duomenims.

2.4.5 LIKUČIŲ SANDORIO ŠALIŲ UŽ EURO ZONOS RIBŲ ATŽVILGIU GRUPAVIMAS PAGAL SEKTORIUS

53. Reikalaujama į mažiau kategorijų grupuoti sandorio šalių, esančių už euro zonos ribų (t. y. kitos ES valstybės narės ir visos kitos šalys), likučius pagal sektorius, išskiriant tik bankų (arba PFI euro zonai nepriklausančiose ES šalyse) ir ne bankų likučius, pastaruosius suskirstant dar į valdžios ir kitus likučius. Jeigu ESS 95 netaikoma, tai sektoriai klasifikuojami pagal NSS 93. Šių duomenų daugiausia reikia mokėjimų balanso tikslams.

2.4.6 SAVALAIKIŠKUMAS

54. Ketvirčio statistinius duomenis nacionaliniai centriniai bankai perduoda ECB iki 28-os darbo dienos pabaigos, pasibaigus ketvirčiui, kurio duomenys teikiami. Nacionaliniai centriniai bankai nustato, kada atskaitingos institucijos turi teikti duomenis, kad spėtų juos laiku pateikti ECB. Rezultatai skelbiami kitame ECB mėnesiniame biuletenyje.

2.4.7 SANDORIŲ STATISTINIŲ DUOMENŲ RENGIMAS KAS KETVIRTĮ SKELBIAMOMS EILUTĖMS

55. Neskaitant prieš tai jau minėtos informacijos apie valiutas, kas mėnesį dar skelbiama arba kitaip padaroma prieinama informacija, reikalinga sandoriams pagal balanse parodytus likučius nustatyti ir augimo

tempams apskaičiuoti. Jei smulkesnis balanso straipsnių grupavimas skelbiamas tik kas ketvirtį, srautai ir augimo tempai apskaičiuojami pagal pakoregavimus, atliktus pagal labiau agreguotus mėnesio duomenis.

2.5 PINIGŲ JUNGINIAI IR PRIEŠINIAI

56. Naudodamasis PFI balanso duomenimis ir papildoma informacija, kurią teikia nacionaliniai centriniai bankai, vadovaudamiesi Gairėmis ECB/2003/2 (su pakeitimais), ECB rengia pinigų junginių ir priešinių mėnesio statistiką. Naudojami tiek užsienio valiutomis, tiek euru išreikšti straipsniai. Pinigų junginiai apima tam tikrus PFI ir kai kurių centrinės valdžios institucijų įsipareigojimus euro zonos rezidentams, išskyrus centrinę valdžią ir PFI. P1 apima grynuosius pinigus apyvartoje ir vienadienius indėlius; P2 yra P1, sutarto iki dvejų metų termino indėlių ir išpėjamojo iki trijų mėnesių laikotarpio indėlių suma; P3 yra P2, atpirkimo sandorių (rodomų PFI balansuose įsipareigojimų dalyje), PRF akcijų (vienetų) ir skolos vertybinių popierių iki dvejų metų termino, įskaitant PFI išleistus pinigų rinkos vertybinius popierius, suma. Terminų galutinės datos nustatomos pagal pradinį terminą. Turimi indėliai taip pat grupuojami pagal sektorius. P3 priešiniai yra kitos konsoliduoto PFI balanso, pertvarkyto taip, kad būtų patogiau analizuoti, sudedamosios dalys. Pagrindiniai priešiniai yra PFI kreditas valdžiai ir kitiems euro zonos rezidentams, PFI grynasis išorės turtas ir ilgesnės trukmės (nepiniginiai) finansiniai įsipareigojimai. Visoms kitoms sąlygoms esant vienodoms, padidėjus kreditui ir grynajam išorės turtui, padidėja P3, o padidėjus nepiniginiams įsipareigojimams, P3 atitinkamai sumažėja. Kaip jau minėta, ECB skaičiuoja pinigų junginių ir priešinių augimo tempus pagal pakoreguotus srautus, kurie gali pakisti dėl klasifikavimo ir perkainojimo, o ne dėl likučių pasikeitimų. Pagrindinių pinigų junginių įverčiai skelbiami nuo 1980 m., o PFI skolinimo įverčiai – nuo 1983 m.

2.6 PFI PALŪKANŲ NORMOS

57. ECB pinigų politika daro įtaką euro zonos ūkio subjektų elgesiui iš dalies per PFI palūkanų normų pokyčius. Tokie palūkanų normų pokyčiai daro įtaką skolinimosi kainai ir pinigų sudedamųjų dalių, už kurias mokamos palūkanos, pajamingumui ir, atitinkamai, pinigų kiekiui, kurį žmonės nori turėti, bei jo sudėčiai. Atsižvelgiant į PFI svarbą finansinio tarpininkavimo euro zonoje srityje, bankų palūkanų normos daro didelį poveikį nefinansinio sektoriaus pajamoms ir išlaidoms. Skirtumai tarp skolinimosi ir skolinimo palūkanų normų taip pat yra glaudžiai susiję su finansinio stabilumo ir struktūriniais bankų klausimais.

58. Anksčiau ECB rengė bankų mokamų ir taikomų palūkanų normų statistiką, remdamasis iš esmės palyginamais, bet nesuderintais duomenimis apie dešimt indėlių ir paskolų kategorijų, kuriuos nacionaliniai centriniai bankai teikdavo iš esamų nacionalinių šaltinių.

59. Reglamente ECB/2001/18 nustatytas reikalavimas kredito įstaigoms ir tam tikroms kitoms PFI (bet ne centriniams bankams ar PRF) kiekvieną mėnesį teikti informaciją apie 45 priemonių kategorijoms (31 – naujų sandorių, 14 – likučių) taikomas ir už jas mokamas palūkanų normas. Nors mėnesio duomenys apie likučius gali būti inertiški, jie yra būtini, nes naujų sandorių palūkanų normų duomenys neparodo kintamųjų palūkanų normų priemonių likučių pokyčių. Minėtų priemonių palūkanų normų duomenys apima eurais išreikštus sandorius su namų ūkiais (S.14, įskaitant namų ūkius aptarnaujančias ne pelno institucijas – S.15, ESS 95) ir nefinansinėmis korporacijomis (S.11), reziduojančiomis euro zonoje. Jei reikia, informacija apie sandorių su kiekvienu iš šių dviejų sektorių palūkanų normas pateikiama atskirai. Priemonių kategorijos yra susijusios su PFI balanso straipsniais, todėl jos aiškiai apibrėžtos.

60. Kredito įstaigos pateikia informaciją apie kiekvienos iš šių priemonių kategorijų

palūkanų normą, dėl kurios susitarta su namų ūkiu ar nefinansine korporacija, parodytą kaip metinį procentą. Į jį turi būti įtrauktos visos už indėlius ir paskolas sumokėtos palūkanos, neįtraukiant jokių kitų mokesčių. Kitiems vartojimo paskoloms ir namų ūkiams suteiktoms paskoloms būstui įsigyti nustatytiems mokesčiams (ne palūkanoms) stebėti, papildomai renkama informacija apie metinę paskolos gražinimo normą, kaip nustatyta Bendrijos teisės aktuose dėl vartojimo paskolų. Ne palūkanų mokesčiai yra svarbūs nacionalinėms sąskaitoms ir bankų rinkos sąlygoms.

61. Balanso duomenys naudojami likučių palūkanų normoms įvertinti. Naujų sandorių palūkanų normų suvestiniai rodikliai skaičiuojami kaip svorius naudojant šiuo tikslu teikiamą informaciją apie naujų sandorių apimtį. Vienadienių indėlių, įspėjamojo laikotarpio indėlių ir sąskaitų pereinamojo „naujų sandorių“ duomenys išreiškiami likučių, kurių palūkanų normos gali bet kada pasikeisti, duomenimis. Likučių palūkanų normos gali būti mėnesio gale mokamos arba taikomos palūkanos arba jos gali būti skaičiuojamos dalinant per mėnesį susikaupusias palūkanas iš mėnesio indėlių arba paskolų likučių vidutinės sumos.

62. Nacionaliniai centriniai bankai gali nuspręsti rinkti palūkanų normų duomenis iš atrinktų kredito įstaigų, kaip nustatyta Reglamente ECB/2001/18. Šiuo tikslu turi būti įtrauktos ir mažos kredito įstaigos (nors jos gali būti neįtraukiamos rengiant PFI balanso statistiką), nes jos gali būti svarbios tam tikrose verslo srityse.

63. Šie duomenys renkami siekiant kuo geriau išanalizuoti PFI balanso statistiką, pinigų junginius ir PFI palūkanų normas, rengiantis Valdanciosios tarybos pirmajam mėnesio posėdžiui. Siekiant išvengti padidinto spaudimo atskaitingiesiems agentams ir nacionaliniams centriniams bankams, kredito įstaigoms Reglamente nustatytas reikalavimas teikti duomenis apie palūkanų normas

nacionaliniams centriniams bankams tokiu metu, kad pastarieji galėtų pateikti suvestinius nacionalinius duomenis ECB iki 19-tos darbo dienos, pasibaigus ataskaitiniam mėnesiui. Palūkanų normų duomenys skelbiami pranešime spaudai apytikriai po šešių savaičių, pasibaigus ataskaitiniam mėnesiui. Mėnesių duomenys, parengti vadovaujantis Reglamentu ECB/2001/18, skelbiami nuo 2003 m. pradžios.

2.7 BENDRIEJI RIZIKĄ RIBOJANTYS IR STRUKTŪRINIAI FINANSINIAI RODIKLIAI

64. Statuto 3 straipsnio 3 dalyje nustatytas reikalavimas ECBS prisidėti prie finansų sistemos stabilumo. Su tuo susijęs klausimas, kuris yra aktualus ir ECB – struktūriniai pokyčiai bankų sektoriuje ir, bendriau tariant, finansų srityje. Pinigų ir bankų statistika (PFI balanso statistika ir palūkanų normų duomenys) yra vienas iš svarbiausių duomenų šaltinių siekiant minėtų tikslų. Priežiūros institucijų agreguoti duomenys, kuriuos teikia nacionalinės priežiūros institucijos (konsoliduoti pelno ir nuostolio, mokumo ir kt. duomenys), taip pat yra naudojami kartu su ECB atliekama bankų skolinimo apžvalga, kuri apima kredito standartų klausimus. Kadangi finansų stabilumui įtakos turi daug veiksnių, gali būti naudinga ir vertybinių popierių rinkų statistika, finansinių sąskaitų (ypač balanso), mokėjimų balanso duomenys ir bendresnė ekonominė statistika. Bendraisiais rizikos ribojimo tikslais atskirai renkami tam tikri balanso duomenys apie kredito įstaigas, jei valstybėje narėje kredito įstaigų subsektorius labai skiriasi nuo viso PFI sektoriaus. Gairių ECB/2003/2, kurias iš dalies keičia Gairės ECB/2005/4, V ir VI priedai skirti balanso duomenims apie kredito įstaigas bendrajai rizikos ribojimo analizei ir metų duomenims (iš viso apimantiems 29 duomenų eilutes, susijusias ne vien tik su PFI), reikalingiems struktūrinių pokyčių analizei.

65. PFI balanso duomenys (ypač duomenys apie PFI euru išreikštus sandorius su euro zonos nerezidentais) taip pat padeda ECB stebėti tarptautinį euro vaidmenį. Euro tarptautinio vaidmens statistika plačiau aptariama 8 skyriuje.

3 KITA FINANSINIŲ TARPININKŲ STATISTIKA

66. Neskaitant konsoliduoto PFI balanso ir iš jo gaunamų statistinių duomenų, pinigų politikai svarbi ir įvairi kito finansinio tarpininkavimo statistika.

3.1 NE PINIGŲ FINANSINIAI TARPININKAI, IŠSKYRUS DRAUDIMO KORPORACIJAS IR PENSIJŲ FONDUS

67. „Kitų“ (ne pinigų) finansinių tarpininkų (KFT) subsektorių sudaro finansinės institucijos, kurių pagrindinė veikla yra finansinis tarpininkavimas, tačiau jos neatitinka PFI apibrėžimo ir nėra draudimo korporacijos ar pensijų fondai. Pagal ESS 95 jos yra priskiriamos S.123 subsektoriui.

68. KFT, kaip ir PFI, duomenys yra reikalingi visapusiškai informacijai apie finansinio tarpininkavimo veiklą euro zonoje surinkti. Priešingu atveju turtą ir išsipareigojimus pervedus iš PFI sektoriaus į KFT sektorių, dalis informacijos gali būti prarasta. ECB taip pat turi stebėti KFT, kad galėtų atnaujinti PFI sąrašą, kadangi, kaip nurodyta Reglamento ECB/2001/13 I priedo 1.1 dalyje, finansinės naujovės gali daryti poveikį finansinėms priemonėms ir dėl to finansinės korporacijos gali pakeisti savo veiklos pobūdį ir pradėti leisti priemones, kurios yra indėliams artimi pakaitalai.

69. Šiuo metu ECB rengia suvestinius euro zonos rodiklius pagal ketvirčio informaciją iš nacionalinių šaltinių, kurią teikia nacionaliniai centriniai bankai. Nors pripažįstama, kad ne visada tokia informacija gali atitikti taikytinus apibrėžimus, Gairių ECB/2003/2 (iš dalies pakeistų Gairėmis ECB/2005/4) XVIII priede pateikti bendresnių balanso straipsnių grupavimų pagal priemones, trukmę, rezidenciją ir sektorius apibrėžimai bei detalizavimas. Gairėse pirmenybė teikiama duomenims, susijusiems su didžiausią pagal balanso apimtį KFT grupę euro zonoje sudarančiais investiciniais fondais (išskyrus

PRF, kurie priklauso PFI sektoriui), vertybinių popierių ir išvestinių finansinių priemonių dileriais bei skolinimu užsiimančiomis finansinėmis korporacijomis. Kalbant apie pastarąją grupę, paskolos namų ūkiams atėjus laikui bus suskirstytos į paskolas būstui įsigyti ir vartojimo paskolas. Kadangi ir PFI mėnesio statistiniai duomenys jau yra taip skirstomi, išsamesnė informacija apie KFT veiklą padės tiksliau įvertinti skolinimąsi nuosavam gyvenamajam plotui įsigyti euro zonoje. ECB jau skelbia ketvirčio suvestinį euro zonos investicinių fondų (išskyrus PRF) balansą, kuriame šių fondų turtas skirstomas pagal fondo rūšį (t. y. akcijų, obligacijų, mišrieji, nekilnojamojo turto fondai) ir kuriame yra suskirstymas į viešuosius fondus ir konkreitiems investuotojams skirtus fondus. Šiuo metu rengiamas ECB reglamentas dėl KFT statistikos.

3.2 DRAUDIMO KORPORACIJOS IR PENSIJŲ FONDAI

70. Kitaip nei prieš tai aprašytos PFI ir KFT, draudimo korporacijos ir pensijų fondai (ESS 95, S.125) nėra įtraukti į atskaitingosios visumos, iš kurios ECB gali reikalauti duomenų, sąrašą, nurodytą Tarybos reglamento (EB) Nr. 2533/98 2 straipsnyje. Kadangi šios institucijos yra svarbios finansinei veiklai euro zonoje, nacionaliniai centriniai bankai teikia ECB ketvirčio duomenis, gautus iš nacionalinių šaltinių, apie šių institucijų pagrindinį finansinį turtą ir įsipareigojimus, kaip reikalaujama pagal Gaires ECB/2002/7. Šios Gairės plačiau aptariamos 11 skyriuje, skirtame euro zonos institucinio sektoriaus sąskaitoms.

4 PALŪKANŲ NORMŲ (IŠSKYRUS PFI PALŪKANŲ NORMAS) STATISTIKA

71. ECB palūkanų normų ir jų pokyčių įtakai ekonomikai stebėti reikalinga informacija ne tik apie palūkanų normas, kurias moka ir taiko PFI (žr. 2.6 dalį), bet ir apie palūkanų normas, susijusias su kitomis finansinėmis priemonėmis. Europos Sąjungoje ypač svarbi

informacija apie ilgalaikių vyriausybės obligacijų palūkanų normas, arba pajamingumą, nes tai yra vienas iš konvergencijos kriterijų, pagal kuriuos vertinamas valstybių narių pasirengimas įsivesti eurą, vadovaujantis Europos Sąjungos sutartimi. Nors su konvergencija susijusią statistiką turi teikti Komisija (pagal Protokolo dėl konvergencijos kriterijų 5 straipsnį), EPI ir ECB padėjo Komisijai išsirinkti, kurias palyginamas ilgalaikes palūkanų normas stebėti, o ECB renka ir rengia šiuos duomenis.

72. Aptarus PFI palūkanų normas, iš esmės palūkanų normas galima suskirstyti į dvi kategorijas: ECB valdančiosios tarybos nustatytos palūkanų normas (kurias taiko arba moka Eurosistema, atlikdama rinkos operacijas) ir pinigų rinkos palūkanų normos bei kitų viešosios apyvartos vertybinių popierių palūkanų normos.

73. Pirmoji kategorija apima palūkanų normas, kurias Eurosistema moka sandorio šalims už vienos nakties indėlius, ir palūkanų normas, kurias Eurosistema taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms ir ribinio skolinimo galimybei.

74. Antroji kategorija apima įvairias pinigų rinkos palūkanų normas ir viešosios apyvartos vertybinių popierių pajamingumą. Euro zonoje pinigų rinkos yra labai integruotos, o finansinės priemonės yra iš esmės standartinės. ECB renka informaciją apie palūkanų normas labai dažnai, daugiausia iš laidinio ryšio priemonių. Duomenis apie ilgesnio termino viešosios apyvartos vertybinių popierių palūkanų normas ir pajamingumą taip pat galima gauti iš rinkos šaltinių. ECB rengia patobulintą duomenų bazę šiai informacijai kaupti ir plačiau naudoti.

5 VERTYBINIŲ POPIERIŲ STATISTIKA (ĮSKAITANT AKCIJAS)

75. Dėl daugelio priežasčių informacija apie vertybinių popierių išleidimą ir vertybinių popierių turėtojus yra svarbus pinigų ir

finansinės analizės elementas. Nusprendusiems skolintis vertybinių popierių išleidimas yra alternatyva skolinimuisi iš bankų. Finansinio turto turėtojai gali traktuoti bankų indėlius, bankų išleistas apyvartines priemones (įtrauktas į P3, jei jų trukmė – dveji metai ar trumpesnė) ir kitus vertybinius popierius kaip dalinius pakaitalus. Todėl vertybinių popierių statistika papildo pinigų ir finansinių duomenis. Ilgainiui bet koks finansavimo pasikeitimas, naudojant bankų sistemą ar vertybinių popierių rinką, gali turėti įtakos pinigų politikos poveikio perdavimui. Duomenys apie PFI išleistų vertybinių popierių, esančių apyvartoje, kiekį parodo kapitalo rinkos „gylį“, o euro zonos nerezidentų eurai išreikštos emisijos suteikia informacijos apie tarptautinį euro vaidmenį. Tai taip pat svarbu finansiniam stabilumui.

76. ECB skelbia mėnesio vertybinių popierių (skolos vertybinių popierių), išskyrus akcijas, ir kotiruojamųjų akcijų statistiką. Skolos vertybinių popierių statistika apima eurai išleistus vertybinius popierius, nesvarbu, kas juos išleido, ir eurai bei kitomis valiutomis euro zonos rezidentų išleistus vertybinius popierius, o ilgalaikiai skolos vertybiniai popieriai dar skirstomi į fiksuotų ir kintamųjų palūkanų normų vertybinius popierius. Kalbant apie anksčiau išleistus vertybinius popierius, „išleisti eurai“ apima ECU arba euro zoni priklausančių valstybių narių buvusiomis nacionalinėmis valiutomis išleistus vertybinius popierius. Abiem atvejais nurodomas kiekis, esantis apyvartoje mėnesio pabaigoje, bendros emisijos, išpirkimas ir grynasis išleidimas per mėnesį, vertybinius popierius pagal trukmę suskirstant į grupes iki vieno metų imtinai ir virš vieno metų (išskirtiniais atvejais – iki dvejų metų imtinai ir virš dvejų metų). Euro zonos rezidentų išleisti skolos vertybiniai popieriai dar skirstomi pagal emitento sektorių (t. y. PFI, KFT ir draudimo korporacijos bei pensijų fondai, nefinansinės korporacijos, centrinė valdžia ir kitos valdžios institucijos). Euro zonos rezidentų išleistų kotiruojamųjų akcijų statistikoje taip pat išskiriamas kiekis, esantis apyvartoje, ir bendros emisijos bei

išpirkimai, duomenis grupuojant (kiek tai aktualu) pagal sektorius kaip ir skolos vertybinių popierių atveju.

77. Kotiruojamųjų akcijų likučiai ir srautai pateikiami rinkos verte, o skolos vertybiniai popieriai (kitais negu nustatyta ESS 95) – nominaliąja verte. Diskontuotos ir nulinės atkarpos obligacijos išleidimo metu yra įvertinamos faktine sumokėta suma ir išperkant – nominaliąja verte. Nuo išleidimo iki išpirkimo jos vertinamos taikant formulę, pridodant susikaupusias palūkanas. Užsienio valiuta išleistos emisijos perskaičiuojamos naudojant atitinkamo laikotarpio valiutų kursą. Apyvartoje esančio kiekio pasikeitimai rodo grynąjį išleidimą, pokyčius dėl perkainojimo, perklasifikavimus ir kitus ne dėl sandorių atsiradusius pokyčius. Kaip ir pinigų statistikos atveju ECB skaičiuoja vertybinių popierių rinkų augimo tempus naudodamas sandorių duomenis, eliminuodamas perkainojimo ir perklasifikavimo poveikius. Jei, kaip kartais atsitinka, sandoris vertybiniais popieriais (pvz., susijęs su bendrovių susijungimu arba bendrovės kontrolinio akcijų paketo įsigijimu) vykdomas etapais ir ilgiau negu vieną mėnesį, toks sandoris paprastai rodomas tą mėnesį, kurį jis buvo baigtas.

78. Nors, vadovaujantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 2533/98 2 straipsniu, vertybinių popierių emitentai įtraukiami į atraminę atskaitingąją visumą ECB statistikai, ECB nereikalauja, kad jie teiktų informaciją. Vietoj to, nacionaliniai centriniai bankai, vadovaudamiesi Gairių ECB/2003/2 (su pakeitimais) XIX priedu, ECB teikia duomenis apie rezidentų išleistus skolos vertybinius popierius ir kotiruojamąsias akcijas per penkias savaites, pasibaigus ataskaitiniam mėnesiui. Suvestiniai euro zonos rodikliai skelbiami laidinio ryšio priemonėmis per septynias savaites, pasibaigus ataskaitiniam mėnesiui. TAB teikia informaciją apie euro zonos nerezidentų išleistus skolos vertybinius popierius, išreikštus eurai. Tam tikra informacija apie vertybinių popierių turėtojus,

sugrupuotus pagal institucinius sektorius, bus skelbiama pagal Gaires ECB/2005/13.

79. Atsižvelgiant į tai, kad investicijų portfelio ir vertybinių popierių statistika yra labai domimasi, ir ji yra labai svarbi kitoms statistikos sritims (pvz., euro zonos sąskaitoms), ECB ir nacionaliniai centriniai bankai neseniai sukūrė centralizuotą vertybinių popierių duomenų bazę (CVPDB). CVPDB duomenis teikia įvairios institucijos ir komerciniai duomenų teikėjai. Ji bus labai svarbi sudarant vertybinių popierių emisijų, investicijų portfelio ir kitą statistiką, taip pat vertybinių popierių turėtojų statistiką (atlikus tam tikrus pakeitimus). Duomenų bazę taip pat galima naudoti įvairiais analizės ir veiklos tikslais. ECB kartu su nacionaliniais centriniais bankais parengtame vadove aprašytos duomenų kokybės valdymo procedūros, kurios bus aprašytos ir naujose ECB Gairėse. Taip pat ECB toliau tobulina vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų statistiką, apie kurią kelerius metus iš eilės daugiausia ECB leidinyje „Mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų statistika“ (žr. 117 pastraipą) buvo publikuojama operatyvi informacija.

6 MOKĖJIMŲ BALANSO IR TARPTAUTINIŲ INVESTICIJŲ BALANSO STATISTIKA

6.1 ĮVADAS

80. Siekdamas palaikyti pinigų politikos operacijas ir operacijas užsienio valiutomis, ECB renka mėnesio, ketvirčio ir metų duomenis euro zonos mokėjimų balansui ir tarptautinių investicijų balansui rengti. ECB nenaudoja duomenų apie tarptautinius sandorius euro zonoje, išskyrus šiuo atveju svarbiais laikomus duomenis apie investicijų portfelį ir investicijų portfelio pajamas. Ketvirčio mokėjimų balanso ir metų pabaigos tarptautinių investicijų balanso statistika apima užsienio sandorius, sugrupuotus pagal šalis. ECB taip pat rengia išsamius statistinius duomenis apie Eurosistemos tarptautinių atsargų ir užsienio valiutų likvidumą pagal TVF ir TAB bendrą

šabloną, taip pat kasdien rengia nominaliųjų efektyviųjų euro keitimo kursų (EKK) ir mėnesio bei ketvirčio realiųjų EKK duomenis.

81. Nors euro zonoje reziduojantys ūkio subjektai, turintys tarptautinių finansinių reikalavimų ir įsipareigojimų likučių arba vykdančys tarptautinius sandorius, įtraukiami į atraminę atskaitingąją visumą ECB statistikai, vadovaujantis Tarybos Reglamento (EB) Nr. 2533/98 2 straipsniu, ECB nėra parengęs Reglamento specialiai šiuo klausimu. Priešingai negu pinigų ir bankų statistikos srityje, kur atskaitingieji agentai tesudaro nedidelę finansinių institucijų dalį, atskaitingoji visuma, teikianti mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso duomenis, potencialiai apima visus ūkio subjektus, reziduojančius euro zonoje ir vykdančius tarptautinius sandorius arba turinčius tarptautinių finansinių reikalavimų ir įsipareigojimų likučių. Be to, PFI atskaitomybės sistemos yra pakankamai standartizuotos visoje euro zonoje, tačiau mokėjimų balanso rengimo sistemos šiuo metu dar nėra standartizuotos, o tai apsunkina duomenų tikrinimą ir poveikio priemonių taikymą. Tai, kad mokėjimų balanso statistikai taikoma skirtinga teisinė tvarka nacionaliniu lygiu ir kad Eurostat taip pat rengia mokėjimų balanso statistiką Europos lygiu, dar labiau apsunkintų ECB teisinės priemonės, skirtos tiesiogiai atskaitingiesiems agentams, parengimą. Vietoj to, ECB priėmė Gaires, skirtas euro zonos nacionaliniams centriniais bankams, nustatančias, kokią statistinę informaciją pastarieji turi perduoti ECB ir kokių sąlygų bei standartų turi laikytis šiuo tikslu, tačiau nacionaliniai centriniai bankai gali spręsti savo nuožiūra, kaip surinkti informaciją iš atskaitingųjų agentų. Šiuo metu galioja Gairės ECB/2004/15. Atsižvelgiant į tai, kad kai kuriose valstybėse narėse nacionaliniai centriniai bankai nėra atsakingi už mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso duomenų rinkimą, atitinkamoms įstaigoms ECB parengė rekomendacijas, iš esmės atitinkančias minėtas Gaires. Šiuo metu galioja Rekomendacija ECB/2004/16. Rekomendacijos nėra teisiškai privalomos įstaigoms, kurioms jos skirtos.

82. Mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso statistikos taikymo sritis ir vartojamos sąvokos apibrėžtos Gairėse ECB/2004/15. ECB reikalavimai kiek įmanoma atitinka TVF mokėjimų balanso vadove (penktasis leidimas) apibrėžtus standartus, atitinkančius NSS 93 ir ESS 95 reikalavimus. Vis dėlto ECB dar priėmė suderinimo pasiūlymus dėl Europos Sąjungos ir euro zonos mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso suvestinių rodiklių (pvz., nuoseklus PFI apibrėžimo taikymas). Euro zonos mokėjimų balansas ir tarptautinių investicijų balansas iš esmės atitinka euro zonos rezidentų sandorius su euro zonos nerezidentais (t. y. sektorius „kitos šalys“) ir finansinių reikalavimų ir įsipareigojimų likučius pastarųjų atžvilgiu euro zonos sąskaitose. Faktiškai mokėjimų balansas ir tarptautinių investicijų balansas, kuriuose svarbesnės yra funkcinės kategorijos (tiesioginės, investicijų portfelio, kitos investicijos), o ne sandorio šalies rezidento sektorius, ne visiškai atitinka institucinių sektorių sąskaitas. Yra ir kitų klausimų, susijusių su vertinimu ir aprėptimi. ECB turėjo spręsti šiuos klausimus, rengdamasis įtraukti euro zonos mokėjimų balansą ir tarptautinių investicijų balansą į euro zonos sąskaitas.

6.2 MĖNESIO MOKĖJIMŲ BALANSAS

6.2.1 GRUPAVIMAS PAGAL FINANSINES PRIEMONES IR SEKTORIUS

83. Mėnesio mokėjimų balanso paskirtis – leisti vartotojams stebėti išorinius srautus, turinčius įtakos pinigų politikos sąlygoms euro zonoje ir valiutos kursui. Šiuo tikslu mėnesio mokėjimų balanso statistikai ECB reikalauja informacijos tik apie bendrąsias sandorių kategorijas einamojoje ir kapitalo sąskaitose, išskyrus investicijų pajamų srautus, kurie turi būti sugrupuoti pagal tiesiogines, investicijų portfelio ir „kitas“ investicijas. Finansinėje sąskaitoje, kurioje gali būti didelių ir kintančių srautų, turinčių įtakos pinigų politikos sąlygoms euro zonoje, turi būti pateikta išsamesnė informacija. Šalyje ir užsienyje investuojamos tiesioginės investicijos

grupuojamos į akcinį kapitalą ir reinvesticijas bei kitą kapitalą (daugiausia bendrovių tarpusavio paskolos), šias kategorijas dar grupuojant į PFI (išskyrus centrinius bankus) sektoriaus ir kitų euro zonos sektorių investicijas. Investicijų portfelyje, kurio duomenys paskirstyti pagal centrinio banko, kitų PFI ir ne PFI sektorius, išskiriami nuosavybės ir skolos vertybiniai popieriai (kurie dar grupuojami). Duomenys apie išvestines finansines priemones (kalbama tik apie sutartis tarp euro zonos rezidentų ir euro zonos nerezidentų) renkami tik grynuoju pavidalu, kaip visų tarptautinių finansinių likučių, kurių šalimi yra euro zonos rezidentai, suvestinis rodiklis. Tačiau gana išsamios informacijos reikalaujama apie „kitas“ investicijas – daugiausia apie PFI (išskyrus tiesioginių investicijų ir investicijų portfelio) ir valdžios išorės finansinius sandorius. Šios kategorijos duomenys grupuojami pagal sandorio šalių sektorius į centrinio banko, kitų PFI (sugrupuota pagal trukmę), valdžios ir kitus (euro zonos) sektorius, o pastarųjų dviejų duomenys dar grupuojami pagal priemones, nurodant valiutą ir turimus indėlius užsienio bankuose. Į mėnesio mokėjimų balansą taip pat įtraukiami duomenys apie oficialiąsias tarptautines atsargas.

6.2.2 INVESTICIJŲ PORTFELIO ĮSIPAREIGOJIMŲ TRAKTAVIMAS

84. Investicijų portfelio įsipareigojimus (už euro zonos ribų turimų euro zonos rezidentų išleistų vertybinių popierių paketų pasikeitimus) užregistruoti yra labai sudėtinga, nes dažnai neįmanoma nustatyti antrinėje rinkoje išgytų priemonių turėtojus. Todėl mokėjimų balanso finansinėje sąskaitoje investicijų portfelio įsipareigojimų duomenys renkami aplinkiniu būdu, daugiausia apskaičiuojant už euro zonos ribų turimų euro zonos rezidentų išleistų vertybinių popierių paketų (tai yra grynosios gaunamos investicijos) pokyčius kaip skirtumą tarp bendros neapmokėtos šių vertybinių popierių sumos (arba joje dėl vertinimo atsiradusių pokyčių) ir užregistruoto euro zonos rezidentų, nesvarbu, ar jie reziduoja vertybinio popieriaus emitento šalyje ar kitoje euro zonos

šalyje, turimo paketo (arba jame dėl vertinimo atsiradusių pokyčių). Šių paketų euro zonoje sugrupavimas pagal emitentų sektorius bus skelbiamas nuo 2006 m. vidurio, o tai padės apskaičiuoti euro zonos įsipareigojimų sugrupavimą pagal sektorius. Panašiu būdu renkami duomenys apie einamojoje sąskaitoje parodomas susijusias įplaukas ir neįvykdytus investicijų portfelio įsipareigojimus tarptautinių investicijų balanse. Tikimasi, kad 79 pastraipoje minima centralizuota vertybinių popierių duomenų bazė padės labai pagerinti investicijų portfelio statistiką. Duomenų bazėje esanti išsami informacija apie atskirus vertybinius popierius padės pritaikyti naują mokėjimų balanso (ir tarptautinių investicijų balanso, kaip aptariama toliau) investicijų portfelio sąskaitos rengimo būdą. Eurosistemoje ketinama nuo 2008 m. rengti vertybinių popierių sandorių ir likučių ataskaitas pagal kiekvieną vertybinių popierių (vietoj bendrų ataskaitų), o tai padės tiksliau sugrupuoti ir įvertinti investicijų portfelio sąskaitos duomenis. Eurosistemos nacionaliniai centriniai bankai ketina nuo to laiko neberengti duomenų apie likučius iš sukauptų sandorių, o vietoj to rinkti visų likučių duomenis bent kas ketvirtį.

6.2.3 MOKĖJIMŲ BALANSO PINIGINĖ IŠRAIŠKA

85. Mėnesio mokėjimų balanso statistika yra susieta su išoriniais euro zonos plačiųjų pinigų – P3 – priešiniiais, kad būtų dar geriau naudojama atliekant pinigų analizę. Kadangi visos mokėjimų balanso sąskaitos ir konsoliduotas PFI balansas turi sutapti, PFI sektoriaus (įskaitant Eurosistemą) išorės sandoriai turi atspindėti kitų euro zonos sektorių išorės sandorius (įskaitant klaidas ir praleidimus mokėjimų balanse), o šie turi atitikti išorės priešinius pinigų statistikoje. Norint surinkti visą informaciją apie visus PFI išorės sandorius, būtina šiek tiek pertvarkyti mokėjimų balanso statistiką. Taip pat dar ne visiškai atitinka iš įvairių šaltinių surinkti duomenys. Tai atlikus, būtų galima analizuoti euro zonos ne PFI išorės sandorių (einamojoje, kapitalo ir finansinėje sąskaitose) įtaką bendram PFI sektoriaus grynojo išorės turto likučio pokyčiui. Piniginei išraiškai nustatyti

ECB reikalauja sugrupuoti tiesioginių investicijų ir investicijų portfelio sąskaitų duomenis taip, kad būtų galima išskirti PFI sandorius.

6.2.4 DUOMENŲ PASKELBIMO GRAFIKAS IR PRIEINAMUMAS

86. Mėnesio mokėjimų balanso statistiniai duomenys turi būti perduoti ECB iki 30-tos darbo dienos, ataskaitiniam mėnesiui pasibaigus, ir yra skelbiami laidinio ryšio priemonėmis per septynias – aštuonias savaites, ataskaitiniam mėnesiui pasibaigus. Mėnesio duomenys skelbiami nuo 1997 m. sausio mėn.

87. Atsižvelgiant į mėnesio mokėjimų balanso duomenų pateikimo terminą, šių duomenų suvestinį pateikimą ir jų naudingumą pinigų politikai, jei tai neišvengiama, galimas tam tikras nukrypimas nuo tarptautinių gairių reikalavimų. Rengiant mėnesio statistiką neprivaloma teikti duomenis pagal sandorius (įskaitant sukauptas palūkanas). Vietoj to, valstybės narės gali teikti duomenis pagal tarptautinių mokėjimų duomenis. Jei būtina laikytis termino, atliekami įverčiai arba nustatomi išankstiniai duomenys. Gali tekti apskaičiuoti tam tikrus duomenis, pvz., tiesioginių investicijų reinvestuotas pajamas. Mėnesio duomenys peržiūrimi kas ketvirtį, palyginant juos su išsamesniais ketvirčio duomenimis, visiškai atitinkančiais tarptautinius statistikos standartus. Taigi naujais mėnesio duomenys gali nesutapti su anksčiau pateiktais duomenimis.

6.3 KETVIRČIO MOKĖJIMŲ BALANSAS

6.3.1 IŠSAMESNĖ INFORMACIJA IR PALŪKANŲ KAUPIMAS

88. Ketvirčio mokėjimų balanse pateikiama informacija yra išsamesnė negu mėnesio mokėjimų balanse, o tai padeda nuodugniau išanalizuoti išorės sandorius. Einamojoje sąskaitoje pateikiama daugiau informacijos apie pajamas iš investicijų, o finansinėje sąskaitoje – daugiau informacijos apie finansines priemones ir sektorius.

89. Pagal NSS 93, TVF Mokėjimų balanso vadove (penktasis leidimas) rekomenduojama palūkanų duomenis teikti kaupimo pagrindu. Ši rekomendacija taikoma einamajai sąskaitai (pajamoms iš investicijų) ir atitinkamai parodoma finansinėje sąskaitoje. Gairėse ECB/2004/15 nustatytas reikalavimas duomenis apie pajamas iš investicijų kaupti tik kas ketvirtį.

6.3.2 GRUPAVIMAS PAGAL ŠALIS

90. Neskaitant to, kad teikiama išsamesnė informacija apie finansines priemones ir laikomasi tarptautinių statistikos standartų, ketvirčio mokėjimų balansų duomenis papildoma euro zonos rezidentų išorės sandorių duomenų grupavimas pagal šalis, sritis ir sandorio šalių kategorijas. Grupuojama pagal šias šalis: Danija, Švedija ir Jungtinė Karalystė; kitų euro zonai nepriklausančių ES valstybių narių grupė; ES institucijos ir kitos įstaigos; už ES ribų esančios šalys: Jungtinės Amerikos Valstijos, Japonija, Šveicarija ir Kanada; ypatingai palankų mokesčių režimą numatantys finansiniai centrai; tarptautinės organizacijos; visos kitos šalys – kaip atskira šalių grupė. Išskyrus ECB, kuris statistikos tikslais laikomas euro zonoje reziduojančia PFI, ES institucijos (pvz., Komisija) ir kitos įstaigos (pvz., Europos investicijų bankas) laikomos reziduojančiomis ne euro zonoje, kad ir kur būtų jų būstinė. Reikalaujamas grupavimas, ES institucijų, ypatingai palankų mokesčių režimą numatančių centrų ir tarptautinių organizacijų sąrašai nurodyti Gairių ECB/2004/15 II priede. Pagal priemones ir sektorius sugrupuota informacija nėra tokia išsami kaip ketvirčio mokėjimų balanso statistika ir yra panašesnė į mėnesio mokėjimų balanso statistiką. Tačiau investicijų portfelio išsipareigojimų duomenys negrupuojami pagal šalis (nes tai neįmanoma dėl jų rengimo būdo), taip pat negrupuojami išvestinių finansinių priemonių ir oficialiųjų tarptautinių atsargų duomenys.

6.3.3 DUOMENŲ PASKELBIMO GRAFIKAS IR PRIEINAMUMAS

91. Išsamūs ketvirčio mokėjimų balanso statistiniai duomenys ir pagal šalis sugrupuoti

duomenys turi būti pateikti ECB per tris mėnesius, ataskaitiniam ketvirčiui pasibaigus. Suvestiniai euro zonos duomenys skelbiami pranešime spaudai, praėjus keturiems mėnesiams nuo ataskaitinio ketvirčio pabaigos. Išsamūs ketvirčio duomenys skelbiami nuo 1997 m. pradžios. Dabartinės euro zonos einamosios sąskaitos ketvirčio įverčiai skelbiami nuo 1980 m. Ketvirčio duomenų grupavimas pagal šalis skelbiamas nuo 2003 m. pradžios.

6.4 TARPTAUTINIŲ INVESTICIJŲ BALANSAS

92. Ketvirčio pabaigoje ECB rengia visos euro zonos tarptautinių investicijų balansą (neseniai įdiegta tvarka) ir skelbia jį kartu su išsamiu ketvirčio mokėjimų balansu, praėjus keturiems mėnesiams nuo ataskaitinio laikotarpio pabaigos, o metų pabaigoje skelbiami išsamesni duomenys. Šiose euro zonos išorės turto ir išsipareigojimų ataskaitose parodoma euro zonos išorės finansinių likučių sandara ir papildomi mokėjimų balanso duomenys, naudojami pinigų politikos ir valiutų rinkos analizei. Periodiniai likučių duomenys taip pat padeda patikrinti mokėjimų balanso srautų patikimumą. Ketvirčio duomenys buvo parengti taip pat galvojant apie galimybę įtraukti juos į euro zonos institucinio sektoriaus sąskaitas.

6.4.1 GRUPAVIMAS PAGAL FINANSINES PRIEMONES IR ŠALIS

93. Reikalaujamas ketvirčio duomenų grupavimas yra labai panašus į ketvirčio mokėjimų balanso finansinės sąskaitos duomenų grupavimą, tik išvestinių finansinių priemonių kategorijoje turtas ir išsipareigojimai yra parodomi atskirai. Metų tarptautinių investicijų balanso duomenys taip pat yra panašūs, tik pateikiama išsamesnė informacija apie tiesiogines investicijas – kotiruojamų bendrovių akcijos parodomos buhalterine ir rinkos verte (toks vertinimas rekomenduojamas tarptautinių investicijų balanse). Nektiruojamų bendrovių tiesioginės investicijos dėl praktinių sumetimų parodomos tik buhalterine verte, nors iš esmės jos parengtos pagal dukterinių įmonių

užsienyje sąskaitas, todėl turėtų parodyti reinvesticijas. Metų tarptautinių investicijų balansą papildė euro zonos išorės turto ir išsipareigojimų grupavimas pagal šalis, kuriame informacija apie finansines priemones ir sektorius yra ne tokia išsami kaip metų (ir ketvirčio) tarptautinių investicijų balanse, tačiau sandorio šalių grupavimas iš esmės yra toks pat kaip ir ketvirčio mokėjimų balanse. Kaip ir mokėjimų balanse, tarptautinių investicijų balanso išvestinių finansinių priemonių ir oficialiųjų tarptautinių atsargų duomenys taip pat nėra grupuojami pagal šalis. Investicijų portfelio išsipareigojimų neįmanoma sugrupuoti remiantis iš ECB šaltinių gaunama informacija. Vietoj jų ECB naudoja sandorio šalių duomenis iš TVF koordinuojamos investicijų portfelio apžvalgos ir susijusių TVF apžvalgų, kurių duomenys skelbiami vėliau negu ECB metų tarptautinių investicijų balanso duomenys.

94. Euro zonos tarptautinių investicijų balansas sudaromas pagal standartines tarptautinių investicijų balanso sudedamąsias dalis, apibrėžtas TVF Mokėjimų balanso vadove (penktasis leidimas). Sąvokos ir apibrėžimai atitinka mokėjimų balanso sąvokas ir apibrėžimus. 84 pastraipoje aprašytas planuojamas investicijų portfelio sąskaitos rengimo patobulinimas, įtraukiant visus ketvirčio likučių duomenis.

6.4.2 DUOMENŲ PASKELBIMO GRAFIKAS IR PRIEINAMUMAS

95. Tarptautinių investicijų balanso ketvirčio duomenis ECB gali gauti per tris mėnesius, ataskaitiniam ketvirčiui pasibaigus (t. y. pagal tokį patį duomenų paskelbimo grafiką kaip ir ketvirčio mokėjimų balanso atveju). Metų tarptautinių investicijų balanso duomenis, kartu su sugrupuotais pagal šalis duomenimis, galima gauti praėjus devyniems mėnesiams nuo ataskaitinių metų pabaigos. Euro zonos metų pabaigos tarptautinių investicijų balansas skelbiamas nuo 1997 m., nors 1997 m. ir 1998 m. duomenys yra tik grynųjų pavidalu (t. y. parodomas kiekvienos kategorijos grynasis turtas arba išsipareigojimai, atskirai neparodant

likusio turto ir išsipareigojimų), nes iš pradžių valstybės narės negalėjo išorės turto ir išsipareigojimų kategorijose nustatyti, kurie tarptautiniai finansiniai likučiai priklausė euro zonai, o kurie – kitoms šalims. Pagal šalis sugrupuoti metų pabaigos duomenys skelbiami nuo 2002 m.

7 EUROSISTEMOS TARPTAUTINĖS ATSARGOS

7.1 OFICIALIOSIOS TARPTAUTINĖS ATSARGOS MOKĖJIMŲ BALANSE IR TARPTAUTINIŲ INVESTICIJŲ BALANSE

96. Euro zonos oficialiosios tarptautinės atsargos yra labai likvidūs, paklausūs ir turintys kreditingumą ECB ir Eurosistemos nacionalinių centrinių bankų reikalavimai euro zonos nerezidentams, išreikšti ne eurais, o kitomis valiutomis. Neskaitant reikalavimų užsienio valiuta, jos dar apima auksą, specialiąsias skolinimosi teises (SST) ir atsargų pozicijas TVF. Duomenys apie oficialiąsias tarptautines atsargas rengiami neatliekant išsipareigojimų, susijusių su oficialiosiomis tarptautinėmis atsargomis, užskaitos, išskyrus nedidelę išvestinių finansinių priemonių dalį, kurių duomenys renkami grynąja verte.

97. Oficialiųjų tarptautinių atsargų pokyčiai, atsirandantys dėl sandorių (t. y. neįtraukiant pokyčių dėl perkainojimo ir visų kitų ne dėl sandorių atsiradusių pokyčių, turinčių įtakos jų apimčiai), yra rodomi viena eilute euro zonos mokėjimų balanso finansinėje sąskaitoje. Tarptautinių investicijų balanse likučiai rodomi ketvirčio pabaigoje, išskiriant pagrindines sudedamąsias dalis (auksą, SST, užsienio valiutos atsargas paskirstant pagal finansines priemones ir kitus reikalavimus).

7.2 TARPTAUTINIŲ ATSARGŲ IR UŽSienio VALIUTŲ LIKVIDUMAS (TVF IR TAB ŠABLONAS)

98. ECB taip pat rengia daug išsamesnę Eurosistemos tarptautinių atsargų ir susijusių

straipsnių mėnesio ataskaitą pagal tarptautinėms atsargoms ir užsienio valiutų likvidumui taikomą šabloną. Oficialiųjų tarptautinių atsargų duomenys, kaip apibrėžta mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų tikslais, yra tik dalis informacijos, kurios reikalaujama pagal minėtą šabloną. Jis apima ir kitą turtą užsienio valiutomis, pavyzdžiui, reikalavimus euro zonos rezidentams (pvz., indėliai užsienio valiutomis euro zonos bankuose) arba reikalavimus euro zonos nerezidentams, kurie neįtraukiami į oficialiąsias tarptautines atsargas, nes netenkina nustatyto „didelio likvidumo“ kriterijaus (tokie straipsniai įtraukiami į investicijų portfelį arba „kitas“ investicijas mokėjimų balanse ir tarptautinių investicijų balanse). Užsienio valiutų likvidumui įtakos taip pat turi iš anksto numatytos gryniosios trumpalaikės užsienio valiutos išlaidos, apimančios paskolų pagrindinių sumų ir palūkanų mokėjimą, išankstinių sandorių užsienio valiutomis likučius, su grįžtamaisiais sandoriais susijusius srautus, suteiktas kredito linijas, suteiktas garantijas ir daug kitų straipsnių, neįtrauktų į mokėjimų balansą ir užsienio investicijų balansą. Šablone yra ir keli Pastabų straipsniai. Gairių ECB/2004/15 II priedo 3 lentelėje nurodyti duomenys teikiami ECB minėtam šablonui užpildyti per tris savaites, ataskaitiniam mėnesiui pasibaigus.

8 TARPTAUTINĮ EURO VAIDMENĮ APIBŪDINANTI STATISTIKA

99. ECB skelbia metinę tarptautinio euro vaidmens ataskaitą. PFI balanso statistika (sandorių su nerezidentais straipsniuose išskiriamos sumos eurais ir užsienio valiutomis) ir vertybinių popierių emisijų statistika (nurodomos euro zonos nerezidentų emisijos eurais) padeda įvertinti tarptautinį euro vaidmenį. Gairės ECB/2004/15 numato euro zonos skolos vertybinių popierių išorės sandorių sugrupavimą pagal valiutas (eurais, doleriais ir kt. valiutomis) kas šešis mėnesius ir tokį patį euro zonos rezidentų išorės skolos vertybinių popierių likučių sugrupavimą

(birželio mėn. ir gruodžio mėn. pabaigoje) pirmiausia skirtą euro, kaip investicijų valiutos, tarptautiniam vaidmeniui įvertinti. Tuo pačiu tikslu ECBS renka informaciją apie kitus obligacijų emisijų aspektus. Šiuo metu keli Eurosistemos ir ECBS centriniai bankai taip pat renka informaciją apie sąskaitų faktūrų įforminimą, taikomą užsienio prekyboje prekėmis ir paslaugomis. Ši informacija gaunama daugiausia iš surinkimo sistemų, veikiančių atsiskaitymų per bankus pagrindu. *Oesterreichische Nationalbank* prisideda teikdamas informaciją apie eurų banknotų apyvartą (ir tebecirkuliuojančius euro zonos šalių buvusių nacionalinių valiutų banknotus) penkiose euro zonos kaimyninėse šalyse.

9 EFEKTYVIEJI EURO KEITIMO KURSAI

100. Nominalusis EKK – tai išorinės euro vertės svarbiausių euro zonos prekybos partnerių valiutų atžvilgiu bendras matas. Realusis EKK gaunamas perskaičiuojant nominalųjį EKK, taikant įvairius kainų bei sąnaudų rodiklius, ir yra dažniausiai naudojamas tarptautinio kainų ir sąnaudų konkurencingumo rodiklis.

101. ECB kasdien skaičiuoja EKK, kurie yra apibrėžti kaip dvišalių euro kursų geometriniai svertiniai vidurkiai euro zonos prekybos partnerių valiutų atžvilgiu. Realieji EKK yra kainų ar sąnaudų euro zonoje, palygintų su jos prekybos partneriais, geometriniai svertiniai vidurkiai, išreikšti bendra valiuta. Kadangi kainų ir sąnaudų duomenys dažniau neskelbiami, realieji EKK skaičiuojami kas mėnesį ar ketvirtį.

102. Prekybos partneriams priskiriami svoriai yra apskaičiuojami pagal kiekvieno partnerio dalį euro zonos prekyboje apdirbamosios pramonės prekėmis, neįskaitant prekybos euro zonoje, apimant dvejų – trejų metų laikotarpis (būtent 1995–1997 m. ir, atlikus darbą 2004 m., 1999–2001 m.). Svoriams apskaičiuoti naudojama informacija apie eksportą ir importą. Importo svoriai – tai paprasčiausia

kiekvienos šalies partnerės dalis bendrame importe iš visų šalių partnerių. Eksporto svoriai apskaičiuojami taip, kad parodytų kiekvienos euro zonos eksporto rinkos svarbą ir tiek vietinių gamintojų, tiek eksportuotojų iš trečiųjų šalių sukurtą konkurenciją, su kuria susiduria euro zonos eksportuotojai užsienio rinkose.

103. EKK skaičiuojami dviejų prekybos partnerių grupių atžvilgiu: EKK-23 (įeina 13 euro zonai nepriklausančių ES valstybių narių ir 10 pagrindinių prekybos partnerių už Europos Sąjungos ribų) ir EKK-42 (įeina EKK-23 ir dar 19 šalių). EKK-23 grupei nominalusis EKK skaičiuojamas kasdien, o realieji rodikliai yra mėnesio (taikant vartotojų ir gamintojų kainas) ir ketvirčio (taikant BVP defliatorius ir vienetines darbo sąnaudas) dažnumo. Platesnei grupei nominalusis EKK ir vartotojų kainomis pagrįstas realusis EKK skaičiuojami kas mėnesį.

10 VALDŽIOS SEKTORIAUS FINANSŲ STATISTIKA

104. Valdžios sektoriaus finansų statistika – tai valdžios sektoriaus (ESS 95, S.13) pozicijų ir sandorių statistika, apimanti centrinės, regioninės, vietinės valdžios ir socialinės apsaugos fondų subsektorius. ECB domina valdžios sektoriaus finansų statistika dėl dviejų priežasčių. Rengiant pranešimus apie konvergenciją, analizuojančius, ar valstybės narės yra pasirengusios įsivesti eurą, ir pagal Perviršinio deficito tvarką bei Stabilumo ir augimo pakta, svarbiausiais laikomi atskirų ES valstybių narių valdžios sektoriaus deficito (pertekliaus) ir valdžios sektoriaus konsoliduotos skolos metiniai duomenys. Pagal Gaires ECB/2005/5, kuriose oficialiai įvardinamas seniai juntamas tokio tipo duomenų iš valstybių narių poreikis, centriniai bankai teikia ECB metines valdžios sektoriaus sąskaitas, įskaitant pajamas, išlaidas, deficitą (perteklių), skolinimosi poreikį, įplaukas iš privatizavimo ir skolą. Naudodamas šiuos duomenis, ECB gali nurodyti sandorius tarp ES

institucijų ir valstybių narių taip, tarsi šios institucijos sandoriuose su atitinkama valstybe nare būtų valdžios sektoriaus subsektorius. Taip siekiama parodyti bendresnį valdžios sektoriaus sandorių visos šalies ekonomikos kontekste vaizdą, ne vien tik su nacionalinės valdžios sektoriais susijusius duomenis. ECB taip pat gauna metinius deficito ir skolos suderinimo duomenis – valdžios sektoriaus skolos pokyčių nuo vieno iki kitų metų pabaigos ir valdžios sektoriaus deficito ar pertekliaus tarpiniais metais išsamų suderinimą. Gairėse ECB/2005/5 (kurias iš dalies pakeitė Gairės ECB/2006/2) nustatytas reikalavimas, kad visi šie duomenys būtų skelbiami taip, kad neprieštarautų ES valstybių narių duomenims, teikiamiems Europos Komisijai pagal ESS 95 ir Perviršinio deficito tvarką. Valdžios sektoriaus sąskaitos, teikiamos pagal Perviršinio deficito tvarką, skiriasi nuo ESS 95 šiais svarbiais aspektais: valdžios sektoriaus skolos apimtimi ir jos įkainojimu.

105. Kadangi valdžios veikla yra svarbus ekonomikos raidos ir finansų rinkų veiksnys, ECB taip pat reikia ketvirčio valdžios sektoriaus nefinansinių ir finansinių sandorių ir valdžios sektoriaus skolos duomenų. Įvairiuose 2000 m. arba vėliau priimtuose Bendrijos reglamentuose nustatytas reikalavimas valstybėms narėms skelbti ketvirčio informaciją apie valdžios sektoriaus pajamas ir išlaidas, finansinius sandorius ir balansus. Dėl to Europos Sąjungoje netrukus bus skelbiami išsamūs valdžios sektoriaus ketvirčio statistiniai duomenys. Reglamente Nr. 501/2004 nustatytas reikalavimas valstybėms narėms per tris mėnesius, pasibaigus ketvirčiui, pateikti ketvirčio finansinius duomenis, atskirai pateikiant centrinės valdžios, vietinės valdžios ir socialinės apsaugos fondų duomenis, suskirstytus pagal priemones, o centrinės valdžios ir socialinės apsaugos fondų atveju – pateikiant informaciją apie sandorio šalį. Nors tik dabar pradeda teikti visą informaciją, Reglamentas padėjo pagerinti PSFS valdžios sektoriaus dalies duomenų kokybę ir yra naudingas kitų euro zonos nefinansinių sektorių statistikai, nes naudojama sandorio šalies informacija. Šie duomenys bus įtraukti į

ketvirtines euro zonos institucinių sektorių sąskaitas, pradėjus juos skelbti 2007 m. (žr. toliau).

11 EURO ZONOS INSTITUCINIŲ SEKTORIŲ SĄSKAITOS

11.1 ĮVADAS

106. Pagal ESS 95 apibrėžimus ir principines nuostatas institucinių sektorių sąskaitose pateikiami išsamūs kiekvieno institucinio sektoriaus nefinansinių ir finansinių sandorių duomenys. Jie pateikia visapusišką ekonominės veiklos vaizdą: nuo gamybos iki pajamų formavimo, paskirstymo ir skyrimo vartojimui ar taupymui, taip pat ilgalaikio turto sandorių ir grynojo skolinimo ar skolinimosi ir su tuo susijusio finansinio turto įsigijimo arba dėl to atsiradusių išsipareigojimų, nurodant priemones ir, kartais, sandorio šalis. Institucinių sektorių sąskaitose taip pat pateikiami finansinio turto ir išsipareigojimų likučiai bei sąskaitos, suderinančios sandorius su likučių pasikeitimais. Rezultatai, ypač nefinansinių korporacijų ir namų ūkių sektorių srityje, yra labai naudingi ekonominei analizei ir prognozių rengimui. Toks beveik visos – tiek ekonominės, tiek finansinės – informacijos surinkimas pagal ESS 95 į vieną rišlią struktūrą padeda didinti duomenų tikslumą, nuoseklumą ir, atitinkamai, naudingumą. ESS 95 taikoma institucinių sektorių sąskaitoms, tačiau jos teikiamos tik kartą per metus, dėl to labai sumažėja jų naudingumas verslo ciklo analizei ir makroekonominėms prognozėms. ECB ir Europos Komisija, vadovaudamiesi neseniai paskelbtais Bendrijos teisės aktais, šiuo metu kartu kuria ketvirtinių institucinių sektorių sąskaitų sistemą ir siekia, kad skelbtini rezultatai būtų gauti iki 2007 m. pavasario.

107. Išsamioje sąskaitų sekoje finansinėse sąskaitose parodomi ekonominių sektorių skolinimosi ir skolinimo sandoriai, o balansuose – šių sektorių skolinimosi ir skolinimo likučiai, suderinant sukauptus sandorius su likučių pasikeitimais. Nuo 2001 m.

ECB kas ketvirtį skelbia dalines euro zonos finansines sąskaitas ir balansus. Dabartinio formato ketvirčio duomenys rodo nefinansinių sektorių (t. y. nefinansinių korporacijų, namų ūkių ir valdžios sektoriaus) ir draudimo korporacijų bei pensijų fondų pagrindines finansines investicijas ir finansinę veiklą. Tokiu būdu stiprinama pinigų politikos analizė ir prisidedama rengiant analizę ir prognozes, ypač susijusias su namų ūkiais ir nefinansinėmis korporacijomis. PSFS taip pat gali būti naudojamos analizuojant finansinio stabilumo klausimus, kuriems svarbi informacija apie ekonomikos sektorių sandorius ir balanso likučius. Galiausiai jos sukuria sistemą, kurioje dažniau teikiami duomenys, ypač mokėjimų balanso, vertybinių popierių išleidimo statistikos ir valdžios sektoriaus finansų statistikos duomenys, yra įvertinami ir gali būti palyginamas jų nuoseklumas. Jie taps gerokai naudingesni, kai bus įtraukti į nuoseklias institucinių sektorių nefinansines sąskaitas, kaip aprašyta 11.4 dalyje.

11.2 KETVIRTINIŲ PINIGŲ SĄJUNGOS FINANSINIŲ SĄSKAITŲ ŠALTINIAI

108. Pagal ESS 95 reikalaujama, kad ES valstybės narės rengtų finansines sąskaitas kaip išsamias finansinių sandorių ir finansinio turto bei išsipareigojimų rinkos verte ataskaitas ir suderintų jas perkainojimo sąskaitoje bei kitų turto apimties pasikeitimų sąskaitoje. ESS 95 išvardinti penki pagrindiniai ekonomikos sektoriai: nefinansinės korporacijos (S.11); finansinės korporacijos (S.12); valdžia (S.13); namų ūkiai (S.14); ne pelno institucijos, teikiančios paslaugas namų ūkiams (S.15). S.12 ir S.13 padalinti į subsektorius.

109. Pagal ESS 95 valstybės narės yra įpareigtos rengti finansines sąskaitas tik kartą per metus. Vis dėlto Gairėse (ECB/2002/7) nustatytas reikalavimas, kad euro zonos nacionaliniai centriniai bankai siųstų ECB ketvirtinių nacionalinių finansinių sąskaitų duomenis, įskaitant nefinansinių sektorių ir draudimo korporacijų bei pensijų fondų duomenis. Šiuo metu beveik visi bankai yra

pajėgūs vykdyti šį reikalavimą. Nacionaliniai centriniai bankai privalo teikti duomenis nuo 1997 m. pabaigos. Šią informaciją ECB gauna gerokai vėliau, negu surenka euro zonos statistiką, kuri, nors ir teikiama laiku bei yra pritaikyta PSFS reikmėms, pateikia tik dalį reikiamos informacijos.

110. Turėdamas duomenis iš PFI balanso statistikos ir nacionalinių finansinių sąskaitų, ECB gali rengti euro zonos nefinansinių sektorių ketvirčio finansinių sandorių ir likučių duomenis, kurie, nors ir naudingi, tačiau dar gali būti tobulinami, ypač jų aprėptis ir teikimo terminas.

111. Kitoje dalyje glaustai apžvelgiama, kokia informacija teikiama šiuo metu. Naujose Gairėse (ECB/2005/13, iš dalies keičiančiose Gaires ECB/2002/7) pagerintas duomenų teikimo terminas – sutrumpintas nuo 130 iki 110 dienų, pasibaigus ketvirčiui – įsigaliojęs 2006 m. balandžio mėn. Įvedus šį terminą, suvestinius euro zonos rodiklius bus galima paskelbti per 120 dienų, pasibaigus ketvirčiui. Pagal Gaires reikalaujama parengti išsamias ketvirtines nacionalines finansines sąskaitas, apimančias finansinių sandorių ir likučių duomenis (pateikiant išsamius visų finansinio turto ir įsipareigojimų kategorijų bei institucinių sektorių ir kitų šalių sektoriaus duomenis). Tam tikrą informaciją apie sandorio šalių sektorius, kurios šiuo metu nėra daugelyje nacionalinių finansinių sąskaitų, bus pradėta skelbti etapais iki 2008 m. balandžio mėn. Kiti minėtose Gairėse numatyti patobulinimai yra susiję su neseniai įsigaliojusiais Bendrijos teisės aktais dėl valdžios sektoriaus finansinių sąskaitų, o taip pat nustatyti konkretūs reikalavimai, taikytini išsiplėtus euro zonai.

11.3 NEFINANSINIŲ SEKTORIŲ IR DRAUDIMO KORPORACIJŲ BEI PENSIJŲ FONDŲ PAGRINDINIS FINANSINIS TURTAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

11.3.1 SEKTORIŲ FINANSINIS TURTAS

112. Didžiąją trumpalaikių finansinių investicijų dalį sudaro euro zonos nefinansinių sektorių

platusis pinigų junginys (P3) ir tam tikros trumpalaikės pretenzijos kitiems euro zonos sektoriams. Ilgalaikių finansinių investicijų grupei priklauso sutarto nuo dvejų metų termino indėliai ir indėliai, kurių išpėjamas laikotarpis yra daugiau kaip 3 mėnesiai. Draudimo techniniai atidėjiniai – tai pretenzijos gyvybės draudimo korporacijoms ir pensijų fondams. Kartu su ilgesnės trukmės (paprastai daugiau kaip vieni metai) skolos vertybiniais popieriais, kotiruojamosiomis akcijomis ir investicinių fondų (išskyrus PRF) vienetais jie sudaro svarbią namų ūkių ilgalaikių finansinių investicijų dalį.

113. PFI balanso statistiniai duomenys naudojami nustatant euro zonos nefinansinių sektorių turimų grynųjų pinigų ir indėlių bei PRF akcijų (vienetų) apimtį. Dalis informacijos apie ne bankų (nefinansiniai sektoriai negali būti išskirti šiuo tikslu) indėlius bankuose už euro zonos ribų gaunama iš mokėjimų balanso. Sunkiau nustatyti nefinansinių sektorių turimų (tiesiogiai ir investiciniuose fonduose) skolos vertybinių popierių ir akcijų apimtį, nes sudėtinga nustatyti apyvartinių vertybinių popierių turėtojus. Pagal dabartinio formato ketvirtines nacionalines finansines sąskaitas galima apskaičiuoti bendrą euro zonos nefinansinių sektorių turimų vertybinių popierių kiekį, tačiau šie duomenys nesuskirstyti pagal nefinansinius sektorius. Kaip nurodyta 78 pastraipoje, tam tikra informacija apie turimus vertybinius popierius bus teikiama pagal Gaires ECB/2005/13.

11.3.2 SEKTORIŲ ĮSIPAREIGOJIMAI

114. Pagrindinės nefinansiniams sektoriams skiriamo finansavimo sudedamosios dalys yra vertybiniai popieriai, paskolos ir kotiruojamosios akcijos. Informacija apie euro zonos nefinansinių sektorių pagrindinius įsipareigojimus palyginti nesunkiai gaunama iš euro zonos statistikos ir ketvirtinių nacionalinių finansinių sąskaitų. Visi įsipareigojimai, priešingai negu turtas, yra suskirstyti pagal sektorius, o paskolos ir skolos vertybiniai popieriai – pagal pradinį terminą.

115. Turima informacija apie euro zonos draudimo korporacijas bei savarankiškus pensijų fondus yra panaši į turimą nefinansinių sektorių informaciją. Šių finansinių tarpininkų pagrindiniai išsipareigojimai (t. y. namų ūkių grynoji nuosavybė gyvybės draudimo atidėjiniuose ir pensijų fonduose, išankstinės draudimo įmokos ir atidėjiniai numatomoms išmokoms) dažniausiai pateikiami kaip nefinansinių sektorių finansinis turtas. Sumos nesutampa, nes euro zonos draudimo korporacijos ir pensijų fondai turi šio tipo išsipareigojimų sandorio šalims, esančioms ne euro zonoje, o euro zonos nefinansiniai sektoriai turi draudimo polisų draudimo korporacijose ir pensijų fonduose, esančiuose ne euro zonoje, o taip pat turi grynosios nuosavybės nesavarankiškuose pensijų fonduose.

11.4 INSTITUCINIŲ SEKTORIŲ NEFINANSINĖS SĄSKAITOS

116. Sandorių tarp institucinių sektorių sąskaitų sekoje finansinė sąskaita yra paskutinė. Finansinėje sąskaitoje parodytu sandorių suma turėtų būti lygi balansuojančiam straipsniui, perkeltam iš kapitalo sąskaitos, t. y. grynajam skolinimui ar skolinimuisi, atsirandančiam dėl atitinkamo sektoriaus nefinansinių sandorių. Kaip jau minėta, pagal ESS 95 reikalaujama teikti šią informaciją, tačiau tik kartą per metus. ECB ir Komisija šiuo metu kartu kuria ketvirtines nefinansines sąskaitas, sugrupuotas pagal institucinius sektorius, kurios bus susietos su finansinėmis sąskaitomis. Tikimasi, kad pirmieji rezultatai bus paskelbti 2007 m. pavasarį. Reikalavimas teikti institucinių sektorių nefinansinių sąskaitų ketvirčio duomenis pagrįstas neseniai įsigaliojusi Bendrijos teisės aktu (2005 m. liepos mėn. priimtu Reglamentu (EB) Nr. 1161/2005). Pirmieji duomenys pagal Reglamentą buvo pateikti 2006 m. sausio mėn. kartu su laikotarpio nuo 1999 m. ketvirčio duomenimis. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, kurio metu nereikalaujama teikti tam tikros informacijos, taip palengvinant valstybėms narėms tenkančią našta,

Reglamente nustatytas reikalavimas teikti visas sąskaitas, nuo gamybos sąskaitos iki kapitalo sąskaitos, kartu su susijusiais balansuojančiais straipsniais arba statistinių duomenų santrauką (bendroji ir grynoji pridėtinė vertė, likutinis perteklius, disponuojamosios pajamos, taupymas ir kt.). Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, duomenys turi būti pateikti per 90 dienų, pasibaigus ataskaitiniam ketvirčiui. Kalbant apie su namų ūkių ir įmonių sektoriais susijusius duomenis, valstybėms narėms, kurių BVP sudaro mažiau kaip 1% bendro ES BVP, Reglamente yra numatyta nukrypti leidžianti nuostata. Ši nuostata bus naudinga Liuksemburgui ir naujosioms valstybėms narėms, išskyrus Lenkiją. Reglamente nenumatytas reikalavimas iškart pradėti teikti sandorio šalių informaciją, tačiau tai numatyta vėlesniam laikotarpiui.

12 MOKĖJIMO IR VERTYBINIŲ POPIERIŲ ATSISKAITYMO SISTEMŲ STATISTIKA

117. Eurosistamai teisės aktais nustatytas uždavinys – skatinti sklandų mokėjimo sistemų veikimą ir sudaryti sąlygas atsiskaitymo už vertybinių popierių sandorius sistemų veikimui. Eurosistema taip pat atlieka bendrą mokėjimo sistemų, būtinų sklandžiam pinigų politikos įgyvendinimui užtikrinti, priežiūrą. ECB ypač domisi, kaip naudojamosi įvairiomis mokėjimo priemonėmis (grynaisiais pinigais, sąskaitomis banke, kredito, debeto kortelėmis, elektroninėmis pinigėmis ir pan.) ir kaip vykdomos tarpbankinės lėšų pervedimo operacijos. ECB domina vertybinių popierių atsiskaitymo sistemos, nes Eurosistema per jas atlieka atsiskaitymus už kredito operacijas. Jam taip pat svarbu stebėti finansų rinkų integraciją euro zonoje. Vykdydama šias veiklas ir mokėjimo sistemų priežiūros funkcijas, Eurosistema surenka labai daug duomenų, kurių dauguma skelbiama metinėje Europos Sąjungos mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų ataskaitoje (žr. Mėlynąją knygą). Glaudžiai bendradarbiaudamas su nacionaliniais centriniais bankais, ECB neseniai pradėjo įgyvendinti projektą, kuriuo siekiama dar pagerinti Europos

Sąjungos duomenų nuoseklumą ir galiausiai juos sujungti į vieną duomenų bazę.

13 EURO ZONOS PLĖTROS STATISTINIAI ASPEKTAI

118. Šiuo metu 13 ES valstybių narių nepriklauso euro zonai. Bet kuri iš jų arba visos, taip pat ir bet kuri būsimoji valstybė narė gali prie jos prisijungti. Taip atsitikus, reikės išsaugoti euro zonos statistikos kokybę, todėl prie euro zonos siekiančios prisijungti šalys turi būti gerai pasirengusios ir statistikos srityje. Taip pat būtina, kaip rodo 2001 m. prisijungusios Graikijos pavyzdys, galėti pateikti jau išsiplėtusios euro zonos ankstesnių metų duomenis augimo tempams naujos šalies prisijungimo metu apskaičiuoti, taip pat galėti pateikti nuoseklias duomenų laiko eilutes, reikalingas ekonominiam modeliavimui ir prognozėms rengti bei ateities perspektyvoms analizuoti. Tačiau neteigiama, kad rezultatas tiksliai parodys, kokia būtų buvusi padėtis, jei euro zona iš tiesų būtų jau išsiplėtusi analizuojamu metu. Be to, visuomet bus reikalingi atitinkami euro zonos, kokia ji buvo laikotarpiu, kurio duomenys rengiami, statistiniai duomenys, nepaisant eilučių trūkių, atsiradusių dėl plėtros.

119. Jei euro zonos duomenys yra tik paprasta nacionalinių duomenų suma, dėl euro zonos plėtros tereikia visiškai palyginamų naujųjų jos valstybių narių nacionalinių duomenų. Tačiau jei euro zonos suvestiniai duomenys nėra vien nacionalinių duomenų suma (kaip pinigų, mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso statistikos bei finansinių sąskaitų atvejais), pasikeitus euro zonos sudėčiai, reikalingi pakankamai išsamūs istoriniai geografinio suskirstymo ir suskirstymo sektoriais duomenys, reikiamam konsolidavimui atlikti. Tokius duomenis turi teikti ir euro zonai jau priklausančios, ir prie jos ką tik prisijungusios šalys. Be to, reikalavimas į PFI balanso statistiką įtraukti informaciją apie valiutas, ją kryžmiškai susieti su priemonėmis, terminais ir sektoriais, reikalaujant, kad

valstybės narės pateiktų tiek duomenų, kad iš jų būtų galima sudaryti bet kokios įmanomos euro zonos sudėties ankstesnių laikotarpių ar jų pabaigos suvestinius duomenis, reikštų didžiulę atskaitomybės našą pinigų ir mokėjimų balanso statistikos srityse. Faktiškai istoriniai duomenys įverčių pagrindu buvo parengti pinigų sąjungos pradžioje, o Graikijai prisijungus prie euro zonos, pateikti ataskaitų duomenys buvo papildyti informacija iš kitų šaltinių (pvz., TAB tarptautinės bankininkystės statistikos). 2004 m. išsiplėtus Europos Sąjungai ir atsižvelgiant į tai, kad euro zona taip pat gali toliau plėstis, ECB ir nacionaliniai centriniai bankai neseniai susitarė dėl suderinto istorinių duomenų perdavimo pagrindinių principų ir įgyvendinimo priemonių, pripažindami, kad kai kurie įverčiai bus reikalingi ir ateityje.

14 KEITIMASIS STATISTINE INFORMACIJA

120. Keitimuisi statistine informacija ECBS ir su Europos bei tarptautinėmis institucijomis reikalinga greito ir saugaus duomenų apskaitos sistema. ECBS turi priemones, reikalingas duomenų rinkmenoms perduoti iš ECB nacionaliniams centriniams bankams, ir atvirkščiai. Tam naudojami specialūs telekomunikacijų tinklai ir pranešimo forma GESMES/TS (SDMX-EDI), kurią keitimuisi duomenimis ir metaduomenimis, įskaitant statistinę informaciją, apibrėžimus ir kodų sąrašus plačiai naudoja statistikos įstaigos tarptautiniu mastu. Ją naudojant, statistinius duomenis galima lengvai perkelti į tinklus ir duomenų rinkmenų gavimo ir pateikimo sistemas. Taip pat nesudėtinga įkelti naujus duomenų rinkinius. ECB naudoja tą pačią formą keitimuisi statistine informacija su Eurostat ir tarptautinėmis organizacijomis (daugiausia TAB ir TVF). Šiuolaikinės technologijos, veikiančios SDMX-ML standartų pagrindu, taip pat naudojamos platinant statistinę informaciją tinklais. ECB glaudžiai bendradarbiauja su TAB, Eurostat, TVF, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija, Jungtinių Tautų Organizacija ir Pasaulio banku SDMX taikymo srityje,

siekdamas, kad apsikeitimas ir dalinimasis statistiniais duomenimis ir metaduomenimis būtų dar efektyvesnis.

15 SKELBIMO IR TIKSLINIMO POLITIKA

121. Pagal ECB politiką, neatskleidžiant respondentų konfidencialios informacijos, turi būti nedelsiant skelbiami visi statistiniai duomenys, nurodant jų pobūdį, šaltinį, aprėptį ir koncepcinę bazę. ECB interneto svetainėje pateikta visa euro zonos statistika ir aprašomoji medžiaga, taip pat nemažai nacionalinių duomenų ir nuorodos į centrinių bankų interneto svetaines, kuriose skelbiami minėti ir dar išsamesni nacionaliniai duomenys. ECB mėnesinio biuletenio statistikos dalyje ir kišeniniame statistikos žinyne taip pat pateikiamos lentelės su išsamiais duomenimis ir (mėnesiniame biuletenyje) straipsniai bei intarpai, skirti ECB statistikai. Nemaža duomenų dalis pirmiausia paskelbiama pranešimuose spaudai iš anksto nurodytu laiku (žr. 1 priedą).

122. Dauguma statistinių duomenų laiko eilučių yra peržiūrimos ir tikslinamos. Gali tekti taisyti pradinuose duomenyse pasitaikančias klaidas, o dažnai skelbiami duomenys dažnai peržiūrimi, vėliau gavus išsamesnę informaciją (pvz., reguliariai tikslinami euro zonos mėnesio mokėjimų balansai, gavus išsamesnius ketvirčio duomenis). Dėl metodinių pokyčių anksčiau skelbti duomenys taip pat peržiūrimi ir tikslinami. Pagal ECB politiką apie duomenų tikslinimą turi būti pranešama iš anksto, turi būti teikiama visa informacija apie tikslinimus ir nuolat peržiūrima jų aprėptis bei atlikimo būdai, taip pat, kiek įmanoma labiau pagrįstomis sąnaudomis turi būti tikslinami istoriniai duomenys.

123. ECB (kaip ir Europos Komisija) vis daugiau statistikos sričių taiko formalų statistinių duomenų kokybės stebėjimo procesą, reikalaujamas periodinių įvairių kokybės aspektus sistemingai apžvelgiančių ataskaitų. Paskelbtos tokios mokėjimų balanso ir

tarptautinių investicijų balanso statistikos ataskaitos (šiuo metu vadovaujantis Gairių ECB/2004/15 6 straipsniu), kaip to taip pat reikalaujama Gairėse dėl ketvirtinių finansinių sąskaitų (ECB/2002/7, iš dalies pakeistos Gairėmis ECB/2005/13) ir dėl valdžios finansų statistikos (ECB/2005/5). Gairėse dėl pinigų ir bankų statistikos (ECB/2003/2, iš dalies pakeistos Gairėmis ECB/2005/4), apimančiose taip pat ir vertybinių popierių emisijas bei KFT, nustatytas reikalavimas centriniais bankams stebėti ECB teikiamų duomenų kokybę. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente dėl ketvirtinių nefinansinių sąskaitų rengimo pagal institucinius sektorius nustatytos valstybių narių prievolės dėl kokybės standartų ir reikalavimas, kad Komisija per penkerius metus po Reglamento įsigaliojimo informuotų Europos Parlamentą ir Tarybą apie duomenų kokybę.

124. Skelbdamas statistiką ir tikslindamas duomenis po jų paskelbimo, ECB derina savo veiksmus su nacionaliniais centriniais bankais ir, jei būtina, su Eurostat. Taip siekiama pateikti naujausią informaciją, kuri taip pat būtų kuo nuoseklesnė įvairiose statistikos srityse ir įvairiais laikotarpiais.

16 ECB TEISINĖS PRIEMONĖS STATISTIKOS SRITYJE

125. ECB veiklos statistikos srityje teisinis pagrindas apibrėžtas Statuto 5 straipsnyje ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 2533/98. Kitos teisinės priemonės, apibrėžtos Statuto 34 straipsnyje ir 14 straipsnio 3 dalyje, nurodo specialius reikalavimus atskaitingai visumai, nustatytai atraminės atskaitingos visumos, apibrėžtos Reglamento Nr. 2533/98 2 straipsnyje, pagrindu, arba nurodo nacionaliniams centriniais bankams (arba kitoms statistikos įstaigoms), kokius duomenis jie turėtų perduoti ECB, kokiu pavidalu, kada ir kaip. ECB reglamentuose yra su atskaitingais agentais susijusių nuostatų. Šie reglamentai tiesiogiai taikomi dalyvaujančiose valstybėse narėse. ECB gairės yra privalomos Eurosistemos nariams, įskaitant ir patį ECB.

ECB rekomendacijos nėra privalomos, tačiau gali būti naudojamos informuoti dalyvaujančių valstybių narių statistikos įstaigas, teikiančias duomenis, nors jos ir nėra centriniai bankai, apie ECB reikalavimus statistikos srityje. Informacinių pranešimų paskirtis – informuoti. Toliau išvardintos šiuo metu galiojančios ECB teisinės priemonės.

PINIGŲ, FINANSINIŲ INSTITUCIJŲ IR RINKŲ STATISTIKA

Reglamentas (2001 m. lapkričio 22 d.) dėl pinigų finansinių institucijų sektoriaus konsoliduoto balanso (ECB/2001/13), ([OL L 333, 2001 12 17](#)).

Reglamentas (2002 m. lapkričio 21 d.), iš dalies keičiantis Reglamentą ECB/2001/13 (ECB/2002/8), ([OL L 330, 2002 12 06](#)).

Reglamentas (2003 m. rugsėjo 18 d.), iš dalies keičiantis Reglamentą ECB/2001/13 (ECB/2003/10), ([OL L 250, 2003 10 02](#)).

Reglamentas (2001 m. gruodžio 20 d.) dėl statistikos apie indėlių ir paskolų palūkanų normas, kurias taiko pinigų finansų įstaigos namų ūkiams ir nefinansinėms korporacijoms (ECB/2001/18), ([OL L 010, 2002 01 12](#)).

Reglamentas (2004 m. gruodžio 16 d.), iš dalies keičiantis Reglamentus ECB/2001/13 ir ECB/2001/18 (ECB/2004/21), ([OL L 371, 2004 12 18](#)).

Gairės (2003 m. vasario 6 d.) dėl kai kurių ECB statistinės atskaitomybės reikalavimų ir procedūrų nacionaliniams centriniams bankams teikiant statistinę informaciją pinigų ir bankų statistikos srityje (ECB/2003/2), ([OL L 241, 2003 09 26](#)).

Gairės (2004 m. vasario 13 d.), iš dalies keičiančios Gaires ECB/2003/2 (ECB/2004/1), ([OL L 083, 2004 03 20](#)).

Gairės (2005 m. vasario 15 d.), iš dalies keičiančios Gaires ECB/2003/2 (ECB/2005/4), ([OL L 109, 2002 04 29](#)).

ECB informacinis pranešimas dėl sankcijų už balanso statistinės atskaitomybės reikalavimų pažeidimus taikymo (2004/C195/10), ([OL C 195, 2004 07 31](#)).

MOKĖJIMŲ BALANSO IR SUSIJUSI IŠORĖS STATISTIKA

Gairės (2004 m. liepos 16 d.) dėl ECB statistinės atskaitomybės reikalavimų, taikomų mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso statistikos srityje bei tarptautiniam atsargų šablonui (ECB/2004/15), ([OL L 354, 2004 11 30](#)) (susijusi Rekomendacija ECB/2004/16), ([OL C 292, 2004 11 30](#)).

FINANSINĖS ŠĄSKAITOS

Gairės (2002 m. lapkričio 21 d.) dėl Europos centrinio banko statistinės atskaitomybės reikalavimų ketvirtinių finansinių sąskaitų srityje (ECB/2002/7), ([OL L 334, 2002 12 11](#)).

Gairės (2005 m. lapkričio 17 d.), iš dalies keičiančios Gaires ECB/2002/7 (ECB/2005/13), ([OL L 030, 2006 02 02](#)).

VALDŽIOS FINANSŲ STATISTIKA

Gairės (2005 m. vasario 17 d.) dėl Europos centrinio banko statistinės atskaitomybės reikalavimų ir apskaitos statistine informacija valdžios finansų statistikos srityje Europos centinių bankų sistemos viduje tvarkos (ECB/2005/5), ([OL L 109, 2005 04 29](#)).

Gairės (2006 m. vasario 3 d.), iš dalies keičiančios Gairės ECB/2005/5 (ECB/2006/2), (OL L 040, 2006 02 11).

STATISTINIŲ DUOMENŲ KONFIDENCIALUMAS

Gairės (1998 m. gruodžio 22 d.) dėl Europos centrinio banko, padedant nacionaliniams centriniams bankams, surinktos statistinės informacijos konfidencialumo apsaugos bendrųjų taisyklių ir minimalių standartų (ECB/1998/NP28), (OL L 055, 2001 02 24)¹.

¹ dokumento lietuvių k. nėra

1 PRIEDAS

EURO ZONOS SUVESTINIŲ STATISTINIŲ DUOMENŲ SKELBIMO PERIODIŠKUMAS IR PATEIKIMO LAIKAS

ECB skelbia įvairią statistiką mėnesiniuose ir ketvirtiniuose statistiniuose pranešimuose spaudai ir ECB mėnesinio biuletenio, paprastai skelbiamo kiekvieno mėnesio antrą ketvirtadienį, dalyje „Euro zonos statistika“. Daugiau informacijos apie statistiką galima rasti ECB interneto svetainės (www.ecb.int) statistikos dalyje.

Pinigų aplinkos raida euro zonoje (skelbiama kas mėnesį, 19-tą darbo dieną, pasibaigus ataskaitiniam mėnesiui).

PFI palūkanų normų statistika (skelbiama kas mėnesį, 30-tą darbo dieną, pasibaigus ataskaitiniam mėnesiui).

Euro zonos vertybinių popierių išleidimo statistika (skelbiama kas mėnesį, apytikriai 20-tą kalendorinę antro mėnesio, pasibaigus ataskaitiniam mėnesiui, dieną).

Euro zonos mokėjimų balanso statistika (skelbiama kas mėnesį, 21–29-tą kalendorinę antro mėnesio, pasibaigus ataskaitiniam mėnesiui, dieną).

Euro zonos mokėjimų balanso statistika, įskaitant sugrupavimą pagal šalis; euro zonos tarptautinių investicijų balansas (skelbiama kas ketvirtį, po apytikriai 4 mėnesių, pasibaigus ataskaitiniam ketvirčiui).

Euro zonos tarptautinių investicijų balansas, įskaitant sugrupavimą pagal šalis (skelbiama kasmet, po apytikriai 10,5 mėnesio, pasibaigus ataskaitiniams metams).

Tarptautinių atsargų ir užsienio valiutų likvidumas (skelbiama kas mėnesį, kito mėnesio, pasibaigus ataskaitiniam mėnesiui, paskutinę darbo dieną).

Euro zonos nefinansinių sektorių finansavimas ir finansinės investicijos; draudimo korporacijų ir pensijų fondų pagrindinis finansinis turtas ir išipareigojimai (skelbiama kas ketvirtį, po apytikriai 4,5 mėnesio, pasibaigus ataskaitiniam ketvirčiui).

Euro zonos investicinių fondų statistika (skelbiama kas ketvirtį, po apytikriai 3,5 mėnesio, pasibaigus ataskaitiniam ketvirčiui).

Euro zonos ketvirčio valdžios finansų statistika (skelbiama kas ketvirtį, po apytikriai 4,5 mėnesio, pasibaigus ataskaitiniam ketvirčiui).

Euro zonos metų valdžios finansų statistika (skelbiama kasmet, po apytikriai 4,5 mėnesio, pasibaigus ataskaitiniams metams).

Papildomi euro zonos bendrosios ekonominės statistikos duomenys apie: būstų kainas (skelbiami du kartus per metus, po apytikriai 4 mėnesių, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui), darbo rinkos rodiklius (skelbiami kas ketvirtį, po 2–4 mėnesių, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui), euro zonos kapitalą (skelbiami kasmet, po apytikriai 1,5 metų, pasibaigus ataskaitiniams metams) ir euro zonos dėl sezoniškumo pakoreguotą SVKI (skelbiami kas mėnesį, po to, kai Eurostat paskelbia nepakoreguotus mėnesio SVKI duomenis po apytikriai 18 dienų, pasibaigus ataskaitiniam mėnesiui).

2 PRIEDAS

DUOMENŲ PRIEINAMUMAS

Euro zona sukurta 1999 m. sausio mėn. Tačiau ECB, padedamas nacionalinių centrinių bankų, analitiniam ir tiriamajam darbui atlikti surinko daug statistinių duomenų eilučių, parodančių ankstesnę raidą, galiausiai atvedusią prie euro zonos sukūrimo. Naujieji reikalavimai statistikai taip pat dažnai įtraukė reikalavimą teikti ankstesnių laikotarpių (ne visada iki 1999 m. pradžios) kiek įmanoma labiau palyginamus duomenis. Šiame priede nurodoma, nuo kada prieinami dabartinės sudėties euro zonos pagrindinių laiko eilučių duomenys. Vis dėlto, kadangi laikui bėgant dauguma euro zonos statistinių duomenų tapo detalesni ir išsamesni, tai faktas, kad yra tam tikri duomenys nuo, pavyzdžiui, 1994 m., nebūtinai reiškia, kad šiuo metu ECB mėnesiniame biuletenyje skelbiami išsamūs duomenys yra prieinami būtent nuo tų metų. Be to, ankstesni duomenys, dažnai surinkti iš įvairių nesuderintų šaltinių, skirtų kitiems tikslams, paprastai yra prastesnės kokybės negu vėlesni duomenys ir nėra visiškai palyginami su pastaraisiais.

Šiame priede pateikta informacija apie euro zonos suvestinius duomenis. Čia neapptariami atskirų valstybių narių ilgesnio ar trumpesnio laikotarpio duomenys.

PINIGŲ, FINANSINIŲ INSTITUCIJŲ IR RINKŲ STATISTIKA

PFI balansas – mėnesio duomenys nuo 1997 m. rugsėjo mėn. pabaigos (įskaitant Graikiją nuo 1998 m. kovo mėn.).

Pinigų junginiai (P1, P2-P1 ir P3) – mėnesio duomenys nuo 1980 m. sausio mėn. (įskaitant mažiau patikimus tyrimams parengtus duomenis nuo 1970 m.).

Bankų skolinimas – mėnesio duomenys nuo 1983 m. sausio mėn.

Investiciniai fondai (neįskaitant pinigų rinkos fondų) – ketvirčio balansai nuo 1998 m. pabaigos.

Vertybinių popierių išleidimas (skolos vertybiniai popieriai) – bendrasis ir grynas išleidimas: mėnesio duomenys nuo 1990 m. sausio mėn.; likučiai: mėnesio duomenys nuo 1989 m. gruodžio mėn.

Vertybinių popierių išleidimas (kotiruojamosios akcijos) – bendrasis ir grynas išleidimas: mėnesio duomenys nuo 1999 m. sausio mėn.; likučiai: mėnesio duomenys nuo 1998 m. gruodžio mėn.

PFI palūkanų normos – keturių skolinimo ir šešių indėlių palūkanų normų mėnesio duomenys iš nesuderintų nacionalinių šaltinių nuo 1996 m. sausio mėn.

PFI palūkanų normos – šiuo metu suderintų laiko eilučių mėnesio duomenys (45 rodikliai: 31 naujų sandorių rodiklis ir 14 likučių rodiklių) nuo 2003 m. sausio mėn.

Pinigų rinkos palūkanų normos, vyriausybės obligacijų pajamingumas, akcijų rinkos indeksai – mėnesio duomenys nuo 1994 m. sausio mėn.

MOKĖJIMŲ BALANSO IR SUSIJUSI IŠORĖS STATISTIKA

Einamoji sąskaita ir pagrindinės sudedamosios dalys – ketvirčio duomenys nuo 1980 m. pirmojo ketvirčio; mėnesio duomenys nuo 1997 m. sausio mėn.

Finansinė sąskaita – mėnesio duomenys nuo 1998 m. sausio mėn.

Mokėjimų balanso duomenų grupavimas pagal šalis – ketvirčio duomenys nuo 2003 m. pirmojo ketvirčio.

Mokėjimų balanso pinigine išraiška – ketvirčio duomenys nuo 2000 m. pirmojo ketvirčio, mėnesio duomenys nuo 2003 m. kovo mėn.

Tarptautinių investicijų balansas – metų duomenys nuo 1997 m. pabaigos (grynosios pozicijos tik 1997 ir 1998 m.); ketvirčio duomenys nuo 2004 m. pirmojo ketvirčio.

Tarptautinių investicijų balanso duomenų grupavimas pagal šalis – metų duomenys nuo 2002 m. pabaigos.

Tarptautinės atsargos ir užsienio valiutų likvidumas – mėnesio duomenys nuo 1999 m. gruodžio mėn. (oficialiųjų tarptautinių atsargų duomenys tik nuo 1998 m. gruodžio mėn.).

Efektyvusis euro keitimo kursas (nominalusis ir realusis) – nuo 1993 m.; nominalusis EKK EKK-23 grupės atžvilgiu skelbiamas kasdien, realieji EKK skelbiami kas mėnesį ar ketvirtį, priklausomai nuo defliatoriaus; nominalusis ir realusis EKK pagrįsti tik vartotojų kainų indeksais EKK-42 grupės atžvilgiu skaičiuojami kas mėnesį.

VALDŽIOS FINANSŲ STATISTIKA

Pajamos ir išlaidos (pagrindinės sudedamosios dalys), deficitas (perteklius), skolos ir deficito suderinimas, skola (pagrindinės sudedamosios dalys) – metų duomenys nuo 1991 m.

Pajamos ir išlaidos (pagrindinės sudedamosios dalys), deficitas (perteklius) – ketvirčio duomenys nuo 1999 m. pirmojo ketvirčio.

Skola bei deficito ir skolos suderinimas (pagrindinės sudedamosios dalys) – ketvirčio duomenys nuo 2000 m. pirmojo ketvirčio.

FINANSINĖS IR NEFINANSINĖS SĄSKAITOS

Nefinansinių sektorių pagrindinis finansinis turtas ir įsipareigojimai – ketvirčio duomenys nuo 1997 m. ketvirtojo ketvirčio.

Draudimo korporacijų ir pensijų fondų pagrindinis finansinis turtas ir įsipareigojimai – ketvirčio duomenys nuo 1997 m. ketvirtojo ketvirčio.

Santaupos, investicijos ir finansavimas (pagal sektorius) – metų duomenys nuo 1990 m.

BENDROJI EKONOMINĖ STATISTIKA

Papildomi euro zonos bendrosios ekonominės statistikos duomenys (žr. 1 priedą) – duomenys nuo 1996 m. ar ankstesni.

3 PRIEDAS

ATRINKTOS NUORODOS

BENDRIJOS TEISĖS AKTAI

Protokolas dėl ECBS ir ECB statuto.

Protokolas dėl perviršinio deficito procedūros.

Protokolas dėl konvergencijos kriterijų.

Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2223/96 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Bendrijoje (ESS 95).

Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2533/98 dėl Europos centrinio banko renkamos statistinės informacijos.

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1221/2002 dėl valdžios sektoriaus ketvirtinių nefinansinių sąskaitų.

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 501/2004 dėl valdžios sektoriaus ketvirtinių finansinių sąskaitų.

Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1222/2004 dėl ketvirtinių vyriausybės skolos duomenų rengimo ir perdavimo.

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1161/2005 dėl ketvirtinių nefinansinių sąskaitų rengimo pagal institucinius sektorius.

STATISTINIO DARBO ORGANIZAVIMAS

Europos centrinio banko Statistikos generalinio direktorato ir Europos Bendrijų Statistikos biuro (Eurostat) susitarimo memorandumas¹ dėl ekonominės ir finansų statistikos.

KITA

Mokėjimų balanso vadovas¹ (5-asis leidimas, 1993 m., Tarptautinis valiutos fondas).

Bendrosios ekonominės statistikos reikalavimų apžvalga (ECB, 2004 m. gruodžio mėn.).

ECB mėnesinis biuletenis, skyrius „Euro zonos statistika“ (2005 m. gruodžio mėn. biuletenis).

¹ dokumento lietuvių k. nėra

ISSN 1725570-8

9 771725 570000